

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

KAYSERİ SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2022 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	9
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	10
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	10
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	13
7.	DENETİM BULGULARI.....	13
8.	EKLER.....	52

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: 2022 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekleri Tablosu	4
Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	5
Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2020-2022) Seyri.....	6
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2020-2022) Seyri.....	6
Tablo 7: KASKİ'nin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler.....	7
Tablo 8: Tamamlanan Yapım İşlerinden Duran Varlık Hesabına Aktarılmayan Tutarlar.....	19
Tablo 9: Duran Varlıkların Değerini Artırıcı Nitelikteki Harcamalar	21
Tablo 10: Abonelerin Süre Bazlı Borç Durumu.....	33

KISALTMALAR

DSİ Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü

KASKİ Kayseri Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi

TÜFE Tüketici Fiyat Endeksi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Güvence Bedellerinin Hatalı Güncellenmesi ve Güncel Rakamlarla Kayıtlarda Yer Almaması
2. Taşınmazlara İlişkin Kayıt ve Değer Tespit İşlemlerinin Tamamlanmaması
3. Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında İzlenmekte Olan Yatırımlardan Tamamlananların İlgili Hesaplara Aktarılmaması
4. Duran Varlıklar İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların Doğrudan Gider Kaydedilmesi
5. Bilgisayar Yazılımlarına İlişkin Alım ve Güncelleme Bedellerinin Haklar Hesabında İzlenmemesi

B. Diğer Bulgular

1. Bazı Abonelerin Hatalı Tarife Grubu Üzerinden Ücretlendirilmesi
2. Günübirlik Kiralanan Bazı Taşınmazların Abone Tipinin Hatalı Belirlenmesi
3. Su ve Atık Su Tarife, Tespit ve Hesabının Maliyetlere Dayalı Olarak Yapılmaması
4. 6360 Sayılı Kanun Uyarınca Devralınan Su Aboneliklerine Ait Sözleşmelerin Bulunmaması
5. Abone Bilgilerindeki Eksiklikler Nedeni ile Kurum Alacaklarının Takibinde Güçlük Yaşanması
6. Belediyelerden Devralınan Su Aboneliklerine Ait Güvence Bedellerinin İlgili Belediyelerden Tahsil Edilmemesi
7. Borçlu Abonelerin Su Kesme İşlemlerinin Zamanında Yapılmaması Nedeniyle Kurum Alacaklarının Tahsilinin Zorlaşması
8. Sondaj Kuyuları ve Bu Kuyulardan Yapılan Su Kullanımları ile İlgili DSİ ve KASKİ Arasında Yeterli Düzeyde Bilgi Paylaşımı Olmaması ve Bu Alanda Etkin Denetim Yapılmaması
9. Kurum Tarafından Kullanılan Sondaj Kuyularının %53'ünün Ruhsatsız Olarak Faaliyet Göstermesi

10. Mülkiyeti KASKİ'ye Ait Olmayan Taşınmazlar Üzerinde Tesislerin Bulunması ve Faaliyet Yürütülmesi

11. Taşınmazların Cins Tashihi İşlemlerinin Tamamlanmaması

12. Üniversite Öğrencileri ve Tarımı Destekleme Amacı İle Yapılan %50 İndirimli Su Satışı Uygulamasına Yönelik Eksiklikler Olması

13. Yağmur Sularının Uzaklaştırılmasına İlişkin Harcamaların İlgili Belediyelerden Tahsil Edilmemesi

14. İvedi ve Zorunlu Olmayan İhtiyaçların Avans Şeklinde Ödeme ile Gerçekleştirilmesi ve Bazı İş Avanslarının Mahsubunda Kanuni Süreye Uyulmaması

15. Bütün Riskler Sigortasında Bazı Risk Kalemlerinde Muafiyet Oranlarının Yüksek Belirlenmesi

16. Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi

17. Kredi Kartı ile Yapılan Tahsilatların Mevzuatta Belirtilen Süre İçinde İdarenin Banka Hesabına Aktarılmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Kayseri Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (KASKİ), Bakanlar Kurulunun 14.12.1989 tarih ve 89/14886 sayılı Karar'ı ile kurulmuştur. KASKİ Genel Müdürlüğü, Kayseri Büyükşehir Belediyesine bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz bir kuruluştur.

Bakanlar Kurulu Kararı'nın yayımlandığı tarihten sonra çalışmalarına başlayan Genel Müdürlük, 1990 tarihi itibarıyla teşkilatlanmasını tamamlayarak hizmete başlamıştır.

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile hizmet sınırları, il mülki sınırlarına genişletilmiştir. Kayseri Büyükşehir Belediyesinin il mülki sınırları içerisinde bulunan tüm ilçe ve mahalleler KASKİ Genel Müdürlüğünün hizmet alanı kapsamındadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde mahalli idare; yetkileri belirli bir coğrafi alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idaresi ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idare olarak tanımlanmıştır. Buna göre KASKİ de bağlı idare olarak Kayseri Büyükşehir Belediyesi tarafından kurulduğundan mahalli idare olup 5018 sayılı Kanun hükümlerine tabidir.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un Ek 5'inci maddesinde yer alan; *“Bu Kanun diğer büyükşehir belediyelerinde de uygulanır.”* hükmü gereğince KASKİ faaliyetlerini 2560 sayılı Kanun'da belirtilen esaslar dahilinde yürütmektedir.

Genel Müdürlüğün görev, yetki ve sorumlulukları 2560 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre, ana başlıklar itibarıyla, Genel Müdürlüğün yetki, görev ve sorumlulukları şunlardır:

İçme, kullanma ve endüstri suyu ihtiyaçlarının her türlü yeraltı ve yer üstü kaynaklarından sağlanması ve ihtiyaç sahiplerine dağıtılması için; kaynaklardan abonelere ulaşıncaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak, bu projelere göre tesisleri kurmak veya kurdurmak, kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek,

Kullanılmış sular ile yağış sularının toplanması, yerleşim yerlerinden uzaklaştırılması ve zararsız bir biçimde boşaltma yerine ulaştırılması veya bu sulardan yeniden yararlanılması için abonelerden başlanarak bu suların toplanacakları veya bırakacakları noktaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak; gerektiğinde bu projelere göre tesisleri kurmak ya da kurdurmak; kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek,

Bölge içindeki su kaynaklarının, deniz, göl, akarsu kıyılarının ve yeraltı sularının kullanılmış sularla ve endüstri artıkları ile kirletilmesini, bu kaynaklarda suların kaybına veya azalmasına yol açacak tesisi kurulmasını ve bu tür faaliyetlerde bulunulmasını önlemek, bu konuda her türlü teknik, idari ve hukuki tedbiri almak,

Su ve kanalizasyon hizmetleri konusunda hizmet alanı içindeki belediyelere verilen görevleri yürütmek ve bu konulardaki yetkileri kullanmak,

Her türlü taşınır ve taşınmaz malı satın almak, kiralamak, ekonomik değeri kalmamış araç ve gereçleri satmak, su ve kanalizasyon idaresinin hizmetleriyle ilgili tesisleri doğrudan doğruya yahut diğer kamu veya özel kuruluşlarla ortak olarak kurmak ve işletmek, bu maksatla kurulmuş veya kurulmakta olan tesislere iştirak etmektir.

Diğer yandan, mahalli idarelerin görev ve sorumluluklarının takibinde İçişleri Bakanlığı ile birlikte Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilendirilmiştir. Mahalli idarelerin; denetim ve soruşturma faaliyetleri İçişleri Bakanlığının, bu idarelerin iş ve işlemlerine dair mevzuatla verilen görevlerin ve hizmetlerin, takibi gibi faaliyetler ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının (Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğünün) yetkisindedir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

2560 sayılı Kanun'da su ve kanalizasyon idarelerinin organları; Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Denetçiler ve Genel Müdürlük olarak sayılmıştır.

Bahsi geçen Kanun'un 4'üncü maddesine göre Kayseri Büyükşehir Belediye Meclisi, KASKİ Genel Kurulu olarak görevli ve yetkilidir. Ayrıca Genel Kurul, Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanının görüşülmesini önerdiği işleri görüşüp karara bağlar.

Yönetim Kurulu, bir başkanla beş üyeden oluşur. Büyükşehir Belediye Başkanı

Yönetim Kurulunun başkanıdır. Belediye Başkanının bulunmaması halinde, Genel Müdür Yönetim Kuruluna başkanlık eder. Genel Müdür ile genel müdür yardımcılarında hizmette en eski olanı, hizmette eşitlik halinde yaşlı bulunan Yönetim Kurulunun tabii üyesidirler. Yönetim Kurulunun diğer üç üyesi Büyükşehir Belediye Başkanının teklifi ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanının onayı ile atanır.

Daire başkanları, teftiş ve kontrol kurulu başkanı ve 1'inci hukuk müşaviri genel müdürün teklifi, yönetim kurulunun kararı ve büyükşehir belediye başkanının onayı ile müdürler, teknik elemanlar, avukatlar, müfettişler, daire başkan yardımcıları ve doktorlar genel müdürün teklifi üzerine yönetim kurulu kararı ile Su ve Kanalizasyon İdaresinin diğer personeli genel müdür tarafından atanmaktadır.

KASKİ Genel Müdürlüğü personeline ilişkin bir diğer düzenleme 5393 sayılı Belediye Kanun'un 49'uncu maddesinde yer almaktadır. Buna göre norm kadro ilke ve standartları Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığı tarafından müştereken kararlaştırılır ve kurum norm kadroları bu ilke ve standartlar çerçevesinde belediye meclisi kararıyla belirlenir.

KASKİ Genel Müdürlüğünde çalışan memurlar 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olup sözleşmeli personel ise 657 sayılı Kanun'un 4/B maddesi ile 5393 sayılı Kanun'un 49'ncü maddesine göre çalıştırılmaktadır. İşçiler 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına ve 696 sayılı KHK kapsamında çalıştırılanlar da 696 sayılı KHK ile 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına tabi olup tüm personelin sosyal güvenlik işlemleri 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca gerçekleştirilmektedir.

KASKİ hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan personele ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	485	230
Sözleşmeli Personel		8
Kadrolu İşçi	387	149
Geçici İşçi		
Toplam	872	387
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel		711

KASKİ'nin doğrudan ve/veya dolaylı hissedarı olduğu toplam 1 adet şirket bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 4'üncü maddesinde mahalli idare; yetkileri belirli bir coğrafi alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idaresi ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idare olarak tanımlanmıştır. Buna göre KASKİ de bağlı idare olarak Kayseri Büyükşehir Belediyesi tarafından kurulduğundan mahalli idare olup 5018 sayılı Kanun hükümlerine tabidir.

5018 sayılı Kanun'un 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır.

Mahalli idareler bütçe işlemlerini 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda yer alan bütçe ilkeleri doğrultusunda, 27.05.2016 tarihli ve 29724 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirmektedir.

KASKİ'nin 2022 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2022 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekleri Tablosu

E-Kod	Giderin Türü	Geçen Yıllan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0,00	74.344.500,00	14.705.500,00	89.050.000,00	83.230.993,00	5.819.007,00	0,00
02	Sosyal Güven. Kurum. Devlet Primi Gider.	0,00	13.989.500,00	3.253.000,00	17.242.500,00	13.247.442,00	3.995.058,00	0,00
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0,00	557.288.000,00	81.335.418,00	638.623.418,00	594.003.870,00	44.619.548,00	0,00
04	Faiz Giderleri	0,00	23.650.000,00	648.000,00	24.298.000,00	17.496.113,00	6.801.887,00	0,00
05	Cari Transfer.	0,00	4.551.000,00	817.000,00	5.368.000,00	5.335.779,00	32.221,00	0,00
06	Sermaye Giderleri	17.322.674,00	250.697.000,00	104.313.082,00	372.332.756,00	289.846.243,00	5.981.846,00	76.504.667,00
07	Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
08	Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09	Yedek Ödenek	0,00	31.480.000,00	31.480.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam		17.322.674	956.000.000,00	173.592.000,00	1.146.914.674,00	1.003.160.440,00	67.249.567,00	76.504.667,00

KASKİ'nin 2022 mali yılı bütçesi ile 956.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup önceki

yıldan devreden 17.322.674,00 TL yıl içinde eklenen 205.072.000,00 TL, düşülen 31.480.000,00 TL ödenekle birlikte 2022 yılı ödenek toplamı 1.146.914.674,00 TL olmuştur. Yıl içinde 1.003.160.440,00 TL bütçe gideri yapılmış, 67.249.567,00 TL ödenek iptal edilmiş, kalan 76.504.667,00 TL ödenek ise 2023 yılına devretmiştir.

KASKİ'nin 2022 yılı Bütçesi "(A) Ödenek Cetvelinde" 1.146.914.674,00TL ödenek, "(B) Gelirlerin Ekonomik Sınıflandırılması" cetvelinde ise 848.000.000,00 TL gelir tahmini öngörülmüş olup gider bütçesindeki ödenek toplamı ile gelir bütçesinde tahmin edilen gelir toplamı arasındaki fark, Finansmanın Ekonomik Sınıflandırılması Cetvelindeki borçlanma, borç ödemeleri ve likidite amaçlı banka hesabında tutulan nakit karşılığı ile gösterilen 289.914.674,00 TL ile giderilmiş olup bütçe denkliliği sağlanmıştır.

Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	566.920.000,00	584.120.921,00	4.031.311,00	580.089.610,00	102,32
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	35.000.000,00	9.980.226,00	0,00	9.980.226,00	28,51
05- Diğer Gelirler	246.280.000,00	251.734.628,00	286.585,00	251.448.043,00	102,09
06- Sermaye Gelirleri	0,00	5.081.577,00	0,00	5.081.577,00	0,00
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09- Red ve İadeler	-200.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	848.000.000,00	850.917.352,00	4.317.896,00	846.599.456,00	99,83

Buna göre 2022 yılında net bütçe geliri %99,83 seviyesinde gerçekleşmiştir. Alınan bağış ve yardımlar (%28,51) oldukça düşük gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	89.050.000,00	83.230.993,00	93,47
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	17.242.500,00	13.247.442,00	76,83
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	638.623.418,00	594.003.870,00	93,01
04- Faiz Gideri	24.298.000,00	17.496.113,00	72,01
05- Cari Transferler	5.368.000,00	5.335.779,00	99,40
06- Sermaye Giderleri	372.332.756,00	289.846.243,00	77,85
07- Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00
08- Borç Verme	0,00	0,00	0,00

09- Yedek Ödenekler	0,00	0,00	0,00
Toplam	1.146.914.674,00	1.003.160.440	87,47

2022 yılı başlangıç ödeneği 956.000.000,00 TL olup önceki yıldan devreden, yıl içinde eklenen ve düşülen ödenekle birlikte toplam 1.146.914.674,00 TL'dir. Buna göre 2022 yılında bütçe giderleri %87,47 seviyesinde gerçekleşmiştir. Sermaye giderleri %77,85 ve faiz giderleri %73,97 olarak beklenenin altında gerçekleşmiştir.

KASKİ'nin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2021 yılının 2020 yılına, 2022 yılının 2021 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2020-2022) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2020 Yılı (TL) (A)	2021 Yılı (TL) (B)	2022 Yılı (TL) (C)	2021-2020 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2022-2021 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	257.521.096,00	352.050.392,00	584.120.921,00	36,70	65,92
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	13.150.241,00	7.888.172,00	9.980.226,00	-40,01	26,52
Diğer Gelirler	95.490.799,00	125.159.323,00	251.734.628,00	31,06	101,13
Sermaye Gelirleri	0,00	0,00	5.081.577,00	0,00	0,00
Toplam	366.162.136,00	485.097.887,00	850.917.352,00	32,48	75,40
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	732.690,00	1.665.002,00	4.317.896,00	127,24	159,33
Net Toplam	365.429.446,00	483.432.885,00	846.599.456,00	32,29	75,12

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2022 yılında gelirler bir önceki yıla göre 363.166.571,00 TL'lik (%75,12) artış göstermiştir. Bu çerçevede; diğer gelirlerde 126.575.305,00 TL (%101,13) ve teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde 232.070.529,00 TL (%65,92) tutarlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2020-2022) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2020 Yılı (TL) (A)	2021 Yılı (TL) (B)	2022 Yılı (TL) (C)	2021-2020 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2022-2021 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	46.663.786,00	56.174.725,00	83.230.993,00	20,38	48,16
SGK Devlet Prim Giderleri	8.315.090,00	9.317.243,00	13.247.442,00	12,05	42,18
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	195.915.360,00	256.093.289,00	594.003.870,00	30,71	131,94
Faiz Giderleri	18.235.192,00	16.280.434,00	17.496.113,00	10,72	7,46
Cari Transferler	2.425.738,00	3.017.108,00	5.335.779,00	24,37	76,85

Sermaye Giderleri	67.926.980,00	116.609.557,00	289.846.243,00	71,67	148,56
Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	339.482.146,00	457.492.356,00	1.003.160.440,00	34,76	119,27

KASKİ'nin bütçe giderleri toplamı 2022 yılında 2021 yılına göre 545.668.084,00 TL (%119,27) artmıştır.. Gider kalemleri incelendiğinde; 2022 yılında mal ve hizmet alım giderlerinin 337.910.581,00 TL (%131,94), sermaye giderlerinin 173.236.686,00 TL (%148,60), cari transferlerin 2.318.671,00 TL (%76,85) arttığı görülmektedir.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın KASKİ'nin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2022 yılı Faaliyet Gideri 882.542.695,81 TL, Faaliyet Geliri 864.261.982,65 TL olup Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu ise -18.280.713,16 TL olarak gerçekleşmiştir.

KASKİ'nin doğrudan ve/veya dolaylı hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir:

Tablo 7: KASKİ'nin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	KASKİ'nin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Kayseri Su ve Kanalizasyon İdaresi Personel A.Ş.	3.000.000,00	3.000.000,00	100,00

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

KASKİ'nin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, 23.12.2014 tarihli ve 29214 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca

hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

a) Mizan cetveli

b) Temel mali tablolar

1) Bilanço

2) Faaliyet sonuçları tablosu

3) Nakit akış tablosu

c) Diğer mali tablolar

1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu

2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu

7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu

9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe

Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu/gelir tablosu/kâr-zarar tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve

kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçler ile iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

31.12.2005 tarihli ve 26040 (3. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’ın 5’inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun’a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

Kayseri Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğünde iç kontrol sisteminin kurulması ve uygulanması kapsamında yapılan incelemeler sonucunda iç kontrol sistemleri ile ilgili tespitler aşağıda kısaca belirtilmiştir:

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare hiçbir iç kontrol riski belirlememiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmemiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği’ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, yılda en az bir kez değerlendirilmekte ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmaktadır. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmamıştır. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışması mevcut değildir.

İdarenin iç kontrol sistemine ilişkin yürüttüğü faaliyetler ve ulaştığı sonuçlar değerlendirildiğinde, iç kontrol sisteminin kurulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi yönünde çalışmaların bulunduğu, ancak etkin bir iç kontrol sisteminin oluşturulması için, risk değerlendirme ve kontrol faaliyetleri standartlarına ilişkin eksikliklerin giderilmesi ve iç denetim biriminin kurulması gerektiği değerlendirilmiştir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Kayseri Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğünün 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Güvence Bedellerinin Hatalı Güncellenmesi ve Güncel Rakamlarla Kayıtlarda Yer Almaması

Kurum tarafından tahsil edilen güvence bedellerinin doğru şekilde güncellenmediği, bu tutarlar ilgililerine ödenirken hatalı tutar üzerinden işlem yapıldığı, bu itibarla güvence bedellerinin izlendiği Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabının gerçeği yansıtmadığı tespit edilmiştir.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun’un 23’üncü ve Ek 5’inci maddelerine dayanılarak çıkarılan KASKİ Tarifeler Yönetmeliği’nde teminat abonenin su tüketim miktarına göre alınan ve tasfiye sonrası iade edilecek olan güvence bedeli olarak tanımlanmıştır.

Yönetmelik’in “Su Teminatı (Güvence Bedeli, Depozito)” başlıklı 26’ncı maddesinde; sözleşme imzalayan her aboneden “teminat” alınacağı, teminat bedellerinin abone türlerine göre her yıl için KASKİ Genel Kurulunca belirleneceği, güvence bedelinin tek seferde defaten alınacağı ve aboneye iadesinde borçları varsa mahsuplaşarak ödeme yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Belediye Su ve Kanalizasyon Hizmetlerinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile Belediye Su ve Kanalizasyon

Hizmetlerinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik'e güvence bedellerine ilişkin önemli eklemeler yapılmıştır.

09.08.2022 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren bu düzenlemelere göre, belediye ve bağlı kuruluşlar, başvuru sahiplerinin su ve atıksu hizmetlerine ilişkin ödeme yükümlülüğünü yerine getirmeme riskine karşılık sözleşme yaparken nakit ya da banka kesin teminat mektubu olarak güvence bedeli talep edebileceklerdir.

Ayrıca, abonelerden güvence bedeli alınıp alınmayacağı ile güvence bedelinin ödeme şekli, zamanı ve yöntemi gibi hususların sözleşme kapsamında açıkça belirtilmek şartıyla serbestçe belirleneceği; güvence bedelinin, başvuranın mensubu olacağı abone grubunda üç tahakkuk döneminde tüketilen ve/veya deşarj edilen ortalama su miktarı ile su birim m³ fiyatının çarpılması suretiyle elde edilen toplam bedeli aşmayacak şekilde belirleneceği, kademeli tarife uygulanan başvuran için tarifesindeki en alt kademenin esas alınacağı hüküm altına alınmıştır.

Anılan bu Yönetmelik ile ayrıca güvence bedelinin iadesinin nasıl yapılacağı da açıkça düzenlenmiştir. Bu hükme göre, abonelik sözleşmesi sona eren veya müşterinin muvafakati ile mekanik sayacı ön ödemeli sayaç ile değiştirilen abonenin güvence bedelinin iadesinde; su ve atıksu hizmetlerinin verildiği yerdeki son endeks okuma bilgileri aboneye bildirildikten sonra, nakit tahsil edilen güvence bedeli Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) tablosundaki aylık değişim oranları esas alınmak suretiyle iadenin yapılacağı ay itibarıyla güncellenmesi ve tüm borçlarının ödenmesinden sonra aboneye iadesinin sağlanması gerekmektedir.

Yönetmelik gereği, güvence bedelinin belirlenmesi ve hesaplanmasına ilişkin usul ve esaslar ile her yıl uygulanacak tarifeler, Yönetmelik hükümlerine aykırı olmayacak şekilde belediye ve bağlı kuruluşlarca düzenlenebilecektir.

Özetle, abonelerden depozito, güvence bedeli veya teminat bedeli adı altında alınan değerlerin öncelikle Yönetmelik hükümlerine uygun olarak düzenlenmesi, hesaplanarak ilgili hesaplara doğru kaydedilmesi ve ödeme sırasında da bu düzenlemelere uygun olarak güncellenmiş tutar üzerinden iadesinin yapılması gerekmektedir.

Bu kapsamda yapılan incelemeler neticesinde, kurumca abonelerden mevzuatı uyarınca tahsil edilen ve 430-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında izlenen güvence bedellerinin hatalı olarak güncellendiği, güvence bedeli iadelerinin ise mevzuata uygun tutarlar üzerinden yapılmadığı tespit edilmiştir.

KASKİ tarafından Yönetmelik hükümleri hatalı yorumlanmak suretiyle 09.08.2022 tarihi itibari ile mevcut abonelerce önceden ödenmiş olan güvence bedelleri bu tarihte uygulanan Genel Kurul Kararı gereği alınması gereken güvence bedeline çekilmiş, adeta bu tarih milat kabul edilerek TÜFE üzerinden güncelleme uygulaması 09.08.2022 tarihi sonrası için uygulanmıştır.

Bu amaçla Kurum tarafından 30.12.2022 tarih ve 18.941 sayılı muhasebe işlem fişi ile 430-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına 48.614.131,54 TL tutarlı güncelleme amaçlı kayıt yapıldığı görülmüştür.

Oysa Yönetmelik'te de belirtildiği üzere her aboneden abone olduğu tarihte nakit olarak alınan güvence bedeline TÜFE tablosundaki aylık değişim oranlarının uygulanması ve bunun üzerinden ilgili hesaba kayıt yapılması gerekmektedir.

Dolayısıyla, yukarıda bahsedilen hatalı muhasebe kaydı, alınan güvence bedellerinin takip edildiği 430-Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında iki güncelleme hatası arasındaki fark kadar sapmaya neden olmaktadır.

Ayrıca, 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 23'üncü ve Ek 5'inci maddelerine dayanılarak çıkarılan KASKİ Tarifeler Yönetmeliği'nin 49'uncu maddesinde teminatlar için, yatırımlar lehine faiz tahakkuk ettirilmeyeceği ve teminat iade edilirken iade dönemi için Genel Kurulca belirlenen bedelin esas alınacağı hükmü yer almaktadır. Oysa Tarifeler Yönetmeliği hükümlerinin bahsi geçen düzenlemelere paralel olacak şekilde yer alması yerinde olacaktır.

Kamu İdaresi cevabında; 09.08.2022 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanan Belediye Su ve Kanalizasyon Hizmetlerinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'e eklenen ve güvence bedelini düzenleyen maddenin hukukun genel ilkeleri gereğince kabul ediliş tarihinden önce gerçekleşmiş vakıalara uygulanmasının mümkün olmadığı, dolayısıyla bu tarih sonrası işlemleri kapsamaması gerektiği, buna göre de bu tarih sonrası güvence bedellerinin güncellendiği ve ödemelerin buna göre gerçekleştirildiğinin ifade edilmiştir.

Oysa bu Yönetmelik değişikliğinin amacı, güvence bedeli iade edilmemiş tüm abonelerin hakkını TÜFE'ye uygun olarak güncelleyerek korumaktır. Yönetmelik'in yürürlük tarihi olan 09.08.2022 sonrası iadelerde, bu tarih öncesinde alınan güvence bedelleri de dahil olmak üzere, tüm aboneleri kapsayacak şekilde güvence bedelinin abone bazlı güncellemesi ve

ödemelerin buna göre yapılması gerekir. Zira bu tarih sonrası güvence bedeli ödemelerinin tamamında Yönetmelik hükmünün uygulanması hukuki bir zorunluluktur. Bu açıdan Yönetmelik değişikliği ile ikili bir uygulamanın yapılması uygun görülmemektedir.

Açıklanan nedenlerle,

- Tüm abonelerin güvence bedellerinin gözden geçirilerek tespit edilen eksikliklerin giderilmesi,
- Yönetmelik'e uygun olarak 09.08.2022 öncesindeki aboneler de dahil olmak üzere tüm abonelerden abonelik tarihlerinde alınan ve nakit tahsil edilen güvence bedellerinin Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan TÜFE tablosundaki aylık değişim oranları esas alınmak suretiyle güncelleştirilmesi,
- Yönetmelik'e uygun olarak yapılacak güncelleştirmeler neticesinde gerekli muhasebe kayıtlarının düzenli olarak yapılması,
- Yönetmelik'in amir hükmü uyarınca güvence bedellerinin doğru şekilde güncelleştirildikten sonra aboneliği sona erenlere iadesinin doğru olarak yapılması ve 09.08.2022 tarihi sonrasında yapılan iadelerdeki eksikliklerin giderilmesi,
- Yönetmeliğe uygun şekilde KASKİ Tarifeler Yönetmeliği'nde gerekli değişikliklerin yapılması gerekmektedir.

BULGU 2: Taşınmazlara İlişkin Kayıt ve Değer Tespit İşlemlerinin Tamamlanmaması

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre hazırlanması gereken taşınmaz kayıt formlarının ve icmal cetvellerinin düzenlenmediği ve İdare adına tapuda kayıtlı taşınmazların değerlendirme çalışmalarının tamamlanarak ilgili muhasebe hesaplarına yansıtılmadığı görülmüştür.

Taşınmazların yönetimi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 44, 45, 47 ve 60'ncü maddelerinde düzenlenmiştir. 5018 sayılı Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde ve kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmallerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek üzere bu Kanun'un 44, 45 ve 60'ncü maddelerine dayanılarak hazırlanan "Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik" 13.09.2006 tarih ve 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile

yürürlüğe konulmuştur.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Kayıt ve kontrol işlemleri" başlıklı 5'inci maddesine göre kamu idareleri, mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilen ve elden çıkarılan taşınmazlarını, miktar ve değer olarak takip etmek amacıyla kayıt altına alacaklardır. Taşınmazların hangi değerler üzerinden kayıt altına alınacağı ise yine 5'inci maddede açıklanmış olup buna göre "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazların" maliyet bedeli, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenlerin ise rayiç değer üzerinden kayıtlara alınacağı hüküm altına alınmıştır. Ancak bu taşınmazlardan maliyet ve rayiç bedeli belirlenemeyen taşınmazlar ile tapuda kayıtlı olmayan taşınmazlar başlığı altında yer alan taşınmazlardan sadece ekonomik olarak değerlendirmeye konu olanlar ile kamusal ihtiyaçlarda kullanılan taşınmazların, orta malları ve genel hizmet alanları başlığı altında yer alan taşınmazların ve de Bakanlık tarafından iz bedeli ile takip edilmesine karar verilen taşınmazların iz bedeli üzerinden kayıtlara alınacağı düzenlenmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Kayıt Şekli" başlıklı 7'nci maddesine göre kamu idarelerine ait taşınmazlar için "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu", "Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu" ve "Sınırlı Ayni Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formu"nun düzenlenmesi gerekmektedir. Kamu idarelerinin taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerinde hazırlanan bu formlar taşınmaz icmal cetvelleri hazırlamak üzere mali hizmetler birimine gönderilir. Mali hizmetler biriminde bu formlar konsolide edilerek bu Yönetmelik'in ekinde (Ek 7) bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvelleri oluşturulur.

Yine Yönetmelik'in Geçici 1'inci maddesinde maliyet bedeli veya rayiç değerler üzerinden muhasebe kayıtlarına alınacak olan taşınmazların bu değerler üzerinden kayıtlara alınmaya kadar emlak vergi değerleri üzerinden kayıtlarının yapılacağı; fiili envanterlerinin emlak vergi değeri üzerinden en geç 30.09.2014 tarihine kadar tamamlanarak Yönetmelik ekinde yer alan formlara ve cetvellere kaydedileceği; bu taşınmazlara ait bilgilerin muhasebe kayıtları yapılmak üzere muhasebe birimine gönderileceği, muhasebe biriminin de bu taşınmazları 01.10.2014 tarihinde muhasebe kayıtlarından çıkarıp fiili envanter üzerinden kayıtlara alacağı belirtilmiştir.

2014 yılında tamamlanan taşınmaz ve muhasebe kayıtları sonrası yine Yönetmelik'in Geçici 1'inci maddesinde "(...)Yönetmeliğin 5 inci maddesine göre yapılması gereken işlemler 31/12/2017 tarihine kadar tamamlanır" denilerek maliyet bedeli veya rayiç değer üzerinden kayıtlara alma işlemi için tamamlama tarihi öngörülmüştür. Dolayısıyla 31.12.2017 tarihine

kadar tapuda kayıtlı olan taşınmazların maliyet bedeli veya rayiç değeri üzerinden kayıtlara alınması gerekmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesinde de taşınmazlar hakkında Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümleri doğrultusunda, bu maddede belirtilen esaslara göre işlem yapılacağı belirtildikten sonra Yönetmelik'in 188 ile 193'üncü maddeleri arasında taşınmaz varlıklara ilişkin işlemler muhasebe ilkeleri doğrultusunda açıklanmıştır.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri doğrultusunda yapılan incelemede; Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre hazırlanması gereken Taşınmaz Kayıt Formları ile İcmal Cetvellerinin düzenlenmediği ve İdare taşınmazlarının gerçeğe uygun değer (rayiç değer) tespit çalışmalarının başlatıldığı ancak tamamlanarak ilgili muhasebe hesaplarına alınmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, bulguya katıldığını ve söz konusu eksikliklerin tamamlanması için gerekli işlemlere başladığını ifade etmiştir.

Sonuç olarak, muhasebe kayıtlarına esas teşkil edecek olan envantere yönelik söz konusu formlar ve icmal cetvellerinin düzenlenmemesi ve tapuda kayıtlı bulunan taşınmazlar için değerlendirme işlemlerinin tamamlanarak muhasebe hesaplarına alınmaması sonucunda 2022 yılı Bilançosunda yer alan Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubu; 250-Arazi ve Arsalar Hesabı, 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252-Binalar Hesabı ile 253-Tesisler Hesabı itibarıyla doğru ve güvenilir bilgi sunmamaktadır.

BULGU 3: Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında İzlenmekte Olan Yatırımlardan Tamamlananların İlgili Hesaplara Aktarılmaması

Yapılmakta olan yatırımlar hesabında kayıtlı olan yatırımlardan tamamlananların, ilgili duran varlık hesaplarına aktarılmadığı görülmüştür.

27.05.2016 tarih ve 29724 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Hesabın niteliği" başlıklı 204'üncü maddesinde; 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının, yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran

varlık hesabına aktarılmıncaya kadar izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Hesabın İşleyişi" başlıklı 205'inci maddesinin (b) bendinde; tamamlanıp geçici kabulü yapılan işlere ilişkin tutarların bu hesaba alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedileceği ifade edilerek, bu hesabın yapımı süren yatırımlar için yapılan giderleri izlemek maksadıyla kullanılacağına açıklık getirilmiş, tamamlanan yatırımlardan bu hesapta izlenenlerin de bu hesaba alacak kaydedilmek suretiyle hesaptan çıkarılma yöntemi ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede, ayrıntısı aşağıdaki tabloda gösterilen 18.926.466,19 TL tutarındaki yapım işlerinin, tamamlandığı halde 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabından çıkarılarak ilgili varlık hesaplarına aktarılmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 8: Tamamlanan Yapım İşlerinden Duran Varlık Hesabına Aktarılmayan Tutarlar

İşin Adı	Tutarı	Yılı
2020 Melikgazi Talas Hacılar Muhtelif Mahalleri İçme Suyu İnş Yapım İşi	5.144.878,02	2022
Bünyan Karakaya Mah. İçme Suyu İnş. Yapım İşi	2.968.945,40	2022
2021/61608 Yılı Yahyalı ve Yeşilhisar İlçe İçme Dep. Tam. Tad. İşi	1.115.844,85	2022
2021/364224 Hacılar OSB Kentsel Konut Dışı Çalışma Alanı Atık Su Şebeke Hattı ve Hazır Terfi İnş. Yapım İşi	2.249.527,23	2022
Akkışla Arıtma Kanalizasyon Kolektör Hattı İnş. Yapım İşi	804.623,31	2022
Yahyalı Çubuklu İleri Biyolojik Arıtma İnş. Yapım İşi	1.187.234,21	2021
Yeşilhisar İçmece Kaya Dibi Kovalı Kuşçu Ova çiftlik İleri Biyolojik Arıtma İnş. Yapım İşi	1.309.246,11	2021
Yeşilhisar Musa Hacılı İleri Biyolojik Arıtma İnş. Yapım İşi	1.272.134,37	2021
Akkışla Gömürgen İleri Biyolojik Arıtma İnş. Yapım İşi	1.291.007,44	2022
Yahyalı Büyük çakır İleri Biyolojik Arıtma İnş. Yapım İşi	1.583.025,25	2022
Toplam Tutar	18.926.466,19	

Kamu İdaresi cevabında, bulguda tespit edilen hususlara ilişkin olarak gerekli işlemin yapıldığı belirtilmiştir. Ancak, bulgu konusu hususa yönelik 2023 yılında yapılan kayıtların 2022 yılı dönem sonu mali tablolarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

Bahse konu eksik işlemler, İdarenin yılsonunda düzenlenen mali tablolarında 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının gerçek değerinin olduğundan çok görünmesine yol açtığı gibi, bu yatırımların tamamlanması ile aktarılacağı ilgili varlık hesaplarının da olduğundan düşük görünmesine neden olmaktadır.

BULGU 4: Duran Varlıklar İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların Doğrudan Gider Kaydedilmesi

İdarenin aktifinde kayıtlı duran varlıkların değerini, kullanım süresini ve hizmet kalitesini artıracak şekilde yapılan harcamaların, duran varlıkların değerine ilave edilmesi gerekirken doğrudan gider kaydedildiği tespit edilmiştir.

23.12.2014 tarih ve 29214 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin “Maddi Duran Varlıklar İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamalar” başlıklı 27’nci maddesinde; maddi duran varlıklar için sonradan yapılan ve o varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini, sağlanan faydayı artıran veya üretilen mal veya hizmetlerin üretim maliyetini azaltan her türlü maliyetin, ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edilip amortisman hesaplamasında dikkate alınacağı ve bunların dışında maddi duran varlıklar için yapılan her türlü normal bakım ve onarım harcamalarının gider olarak kaydedileceği ifade edilmiştir.

27.05.2016 tarih ve 29724 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe Muhasebe Yönetmeliği’nin Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubuna ilişkin işlemlerin düzenlendiği “Hesap grubuna ilişkin işlemler” başlıklı 187’nci maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendinin ikinci alt bendinde, bir varlık için yapılan harcamaların varlığın iyileştirilmesi, ömrünün uzatılması veya veriminin artırılması sonucunu doğurması durumunda amortisman hesaplamasının varlığın yeni değeri üzerinden yapılması gerektiği belirtilmiştir.

Buna göre, kamu idaresinin kullanımında bulunan duran varlıklar edinme tarihindeki maliyet bedelleri ile ilgili duran varlık hesaplarına kaydedilmelidir. Söz konusu varlıkların iyileştirilmesi, ömrünün uzatılması veya veriminin artırılması amacı ile yapılan değer artırıcı harcama tutarlarının da bu varlıkların kayıtlı değerlerine ilave edilmesi gerekmektedir. Söz konusu varlıkların giderleştirilmesi ise, kendilerinden beklenen yararlanma süresi içerisinde amortisman ayırmak sureti ile yapılmalıdır.

Diğer yandan, amortisman ve tükenme paylarına ilişkin açıklamaların yer aldığı 47 sıra numaralı Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği’nin 6’ncı maddesinin ikinci fıkrasında; maliyet bedeli, 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı’yla yürürlüğe konulan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik’te yer alan taşınmazlar için 34.000 TL’yi aşmayan duran varlıklar ile tutarına bakılmaksızın Maddi Olmayan Duran Varlıklar ve Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar hesap gruplarında izlenen varlıklar için amortisman oranının

%100 olarak belirlendiği; üçüncü fıkrasında ise hesaplarda kayıtlı duran varlıklar için yapılan harcamalardan yukarıda belirtilen limitleri aşanların değer artırıcı harcama olarak kabul edileceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden, taşınmazlar için yapılan ve 34.000 TL'yi aşan harcamaların değer artırıcı harcama olarak kabul edilmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Buna karşın, ayrıntısı aşağıda yer verilen tabloda görüldüğü gibi 2022 yılı içerisinde idareye ait duran varlıklar için ömürlerini uzatacak ve verimlerini artıracak şekilde toplam 6.056.131.27 TL tutarında temin terfi merkezi, trafo binası, scada sistemi ve abone bağlantısı yapımı ile bakım onarım harcaması yapıldığı ve harcama tutarlarının ait oldukları varlıkların değeri ile ilişkilendirilmeden 630-Giderler Hesabına kaydedilerek giderleştirildiği görülmüştür.

Tablo 9: Duran Varlıkların Değerini Artırıcı Nitelikteki Harcamalar

GİDER KODU	GİDER HESAP ADI	GİDER TUTAR (TL)
630.03.05.01.04	MÜTEAHHİTLİK HİZMETLERİ	6.056.131.27
TOPLAM		6.056.131.27

Kamu İdaresi cevabında, bulguya katıldığını belirtmiş olup söz konusu hususa bundan sonrasında riayet edileceğini ifade etmiştir.

Bahse konu bu durum, mali tablolarda 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri ve 252-Binalar Hesaplarının bu tutar kadar noksan; 630-Giderler Hesabının ise aynı tutar kadar fazla görünmesine yol açmaktadır.

Sonuç olarak, idarenin aktifinde kayıtlı duran varlıkların değerini, kullanım süresini ve hizmet kalitesini artıracak şekilde yapılan ve 34.000,00 TL'yi aşan harcamaların duran varlıkların değerine ilave edilmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Bilgisayar Yazılımlarına İlişkin Alım ve Güncelleme Bedellerinin Haklar Hesabında İzlenmemesi

KASKİ'nin 2022 yılı hesap ve işlemlerinin incelenmesinde, bilgisayar yazılımları ile ilgili lisans ve sertifika alımı ile program güncellemelerine ilişkin yapılan harcamaların 260-Haklar Hesabına alınmadan doğrudan giderleştirildiği görülmüştür.

27.05.2016 tarih ve 29724 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 260-Haklar Hesabını düzenleyen "Hesabın niteliği" başlıklı 210'uncu maddesinde; bu hesabın, bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar

ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılacağı, “Hesabın işleyişi” başlıklı 211’inci maddesinde ise bütçeye gider kaydıyla edinilen hakların bir taraftan bu hesaba borç, kesintiler ilgili hesaba, ödenecek tutar 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedileceği düzenlenmiştir.

Aynı Yönetmelik’in “268 Birikmiş amortismanlar hesabı” başlıklı 214’üncü maddesinde, maddi olmayan duran varlık bedellerinin, kullanılabilirleri süre içerisinde yok edilmesi için bu hesabın kullanılacağı ifade edilmiştir.

04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 47 sıra numaralı Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği’nin 6’ncı maddesinde, Maddi Olmayan Duran Varlıklar hesap grubunda izlenen varlıklar için amortisman oranının %100 olduğu ve hesaplara alındığı yıl sonunda tamamen amorti edileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemelerde, idare tarafından yıl içerisinde bilgisayar yazılımlarına ilişkin lisans ve sertifika alımları ile program güncellemeleri adı altında yapılan 518.800,00 TL tutarındaki harcamaların, 260-Haklar Hesabında takip edilmediği ve yılsonunda amortisman ayrılmadan doğrudan giderleştirildiği tespit edilmiştir.

Söz konusu harcamaların doğrudan giderleştirilmesi sonucunda, dönem sonu bilançosunda 260-Haklar Hesabı ve 268-Birikmiş Amortismanlar Hesabının 518.800,00 TL tutarında eksik gösterildiği ve hataya neden olduğu değerlendirilmektedir.

Kamu İdaresi cevabında, bulguya katıldığını belirtmiş olup söz konusu alım ve güncelleme bedellerinin sehven giderleştirildiğini, bundan sonraki süreçte veri giriş işlemlerinde maddi hata yapılmaması için gerekli özenin gösterileceğini ifade etmiştir.

Sonuç olarak, alınan bilgisayar yazılımlarının 260-Haklar Hesabına kaydedilmesi ve hesaplara alındıkları yılsonunda tamamen amorti edilmesi gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Bazı Abonelerin Hatalı Tarife Grubu Üzerinden Ücretlendirilmesi

Abone Bilgi Yönetim Sistemi kayıtlarına göre bazı abonelerin hatalı tarife grubu üzerinden ücretlendirildiği tespit edilmiştir.

KASKİ Genel Kurulunun 25.11.2021 tarihli toplantısında alınan 15 No.lu karar ile 2022 yılı ücret tarifesi belirlenmiştir. Tarife cetveline bakıldığında, tarifenin abone yerleşim yerinin mekânsal konumu itibari ile 5 ana sınıfa ayrıldığı ve her sınıfa kullanım miktarına göre ayrı ayrı tarife ücreti belirlendiği anlaşılmıştır.

Bunlar;

A) Merkez İlçeler ve Merkeze Bağlı Bazı Mahalleler: (Melikgazi, Kocasinan, Talas, Hacılar ve İncesu İlçeleri, Erkilet, Gesi ve Mimarsinan Mahalleleri ile Gülmersu Bağevleri)

B) Merkez İlçe Dışında Kalan İlçeler ile Bazı Mahalleler: (Akkışla, Bünyan, Develi, Felahiye, Özvatan, Pınarbaşı, Sarioğlan, Sarız, Tomarza, Yahyalı ve Yeşilhisar İlçeleri ile Gesi Eski Yerleşim, Kızılören ve Endürlük Mahalleleri)

C) Belediyelik Vasfını Yitirmiş Taşra Mahalleleri: (Ağırnas, Başakpınar, Büyükbürüngüz, Ebiç, Erciyes, Güneşli, Gürpınar, Kepez, Kuşçu, Kuruköprü, Mahzemin, Süksün, Zincidere, Turan, Yemliha, Gömürgen, Kululu, Akmescit, B.Tuzhisar, Elbaşı, Güllüce, Karakaya, Koyunabdal, Y.Süksün, Gazi, Sindelhöyük, Şıhlı, Zile, B.Toraman, Kayapınar, Küpeli, Yeşilkent, Çiftlik, Palas, Karaözü, Alamettin, Gaziler, Dadaloğlu, Avşarobası, Derebağ, Pazarören, Kaynar, Himmetdede, Düver ve Amarat Mahalleleri)

D) 5216 Sayılı Kanunla Tüzel Kişiliği Kaldırılan Köyler

D1) 6360 Sayılı Kanunla Tüzel Kişiliği Kaldırılan Köyler

olarak sınıflandırılmıştır.

Yukarıda ifade edilen her ana sınıf ise kendi içinde 3 farklı ücret sınıflandırmasına ayrılmaktadır:

- Mesken-Okul-Öğrenci Yurdu
- Resmi Daireler-Kamu Hastaneleri
- İşyeri

2022 yılında uygulanan tarifelere yönelik Abone Yönetim Bilgi Sistemi üzerinden

yapılan inceleme sonucunda, bazı abonelerin hatalı tarifeye göre ücretlendirildiği görülmüştür. Abonenin mekânsal konumuna göre yukarıda detayı verilen 5 ana sınıf içerisinde uygun olan tarifenin belirlenip ona göre ücretlendirme yapılması gerekirken bazı aboneler farklı sınıftan ücretlendirilmiştir.

Örneğin; A grubu mesken tarifesiyle ücretlendirilmesi gereken bazı abonelerin daha düşük tarifeli B grubu mesken tarifesiyle; D1 grubu mesken tarifesiyle ücretlendirilmesi gereken bazı abonelerin daha yüksek tarifeli B grubu mesken tarifesiyle; D1 grubu resmi daire-ilkokul tarifesiyle ücretlendirilmesi gereken bazı abonelerin daha yüksek tarifeli B grubu resmi daire-ilkokul tarifesiyle ücretlendirilmiştir. Bu örnekleri çoğaltmak mümkündür.

Bu nitelikli hatalı abonelik grubu belirlenmesi nedeni ile düşük ya da yüksek faturalandırılan 553 abonenin olduğu anlaşılmıştır.

Kamu İdaresi cevabında, bulguda yer alan tespitlere katıldığını ve söz konusu eksikliklerin tamamlanması için gerekli işlemlere başladığını ifade etmiştir.

KASKİ Genel Kurulunca belirlenen tarifelere uygun olarak abone verilerinin Abone Yönetim Sistemi üzerinden kontrol edilerek gerekli hataların düzeltilme işleminin tamamlanarak, hatalı uygulama tarihinden itibaren abonelerden olan alacak ve borçların tespit edilerek ilgili muhasebe hesaplarına yansıtılması gerekmektedir.

BULGU 2: Günübürlük Kiralanan Bazı Taşınmazların Abone Tipinin Hatalı Belirlenmesi

Günübürlük ya da apart olarak kiralanan yerlerin işyeri üzerinden olması gereken su aboneliklerinin, konut aboneliği üzerinden düzenlenip faturalandırıldığı tespit edilmiştir.

KASKİ Tarifeler Yönetmeliği'nde, Abone; *“Kayseri Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüne sunulan su ve atık su hizmetlerinden abonelik sözleşmesi çerçevesinde birlikte veya ayrı ayrı faydalanan gerçek veya tüzel kişiler”* olarak tanımlanmıştır.

Anılan Yönetmelik'in “Aboneliğin Türleri” başlıklı 7’nci maddesinde Konut Aboneliği; *“Barınma gayesi ile oturlan yerlerde içme ve temizlik amacıyla su kullanan ve kirleten aboneler”*, İşyeri aboneliği; *“Gelir sağlamak amacıyla her çeşit meslek ve sanatın icra edildiği yerler, Resmi Daireler, siyasi partiler, ticarethaneler, fırınlar, kahvehaneler, lokantalar, resmi ve özel hastaneler, gazino, otel, hamam, şantiyeler ile diğer ticari hizmet üreten tüm yerler”* olarak düzenlenmiştir.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun "Vergi Değerini Tadil Eden Sebepler" başlıklı 33'üncü maddesinin üçüncü bendinde; bir binanın kullanım tarzının tamamen değiştirilmesi veya bir binanın ikamete mahsus mahallerinden bir kısmının dükkân, mağaza, depo gibi ticaret ve sanat icrasına mahsus mahaller haline dönüştürülmesi vergi değerini tadil eden sebeplerden birisi olarak belirtilmiştir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 3'üncü maddesinin (b) bendinde, vergilendirmede vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyetinin esas olduğu ifade edilmiştir.

Yine 213 sayılı Kanun'un 156'ncı maddesinde; ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyette iş yeri; mağaza, yazıhane, idarehane, muayenehane, imalathane, şube, depo, otel, kahvehane, eğlence ve spor yerleri, tarla, bağ, bahçe, çiftlik, hayvancılık tesisleri, dalyan ve voli mahalleri, madenler, taş ocakları, inşaat şantiyeleri, vapur büfeleri gibi ticari, sınai zirai veya mesleki bir faaliyetin icrasına tahsis edilen veya bu faaliyetlerde kullanılan yerler "işyeri" olarak tanımlanmıştır.

Bu hükme göre, mükelleflerin ticari, sınai, zirai ve mesleki faaliyetlerini sürdürdükleri yerlerin iş yeri özelliğini taşıyabilmesi için bu yerlerin ticari, sınai, zirai veya mesleki faaliyetin icrasına tahsis edilen veya bu faaliyetlerde kullanılan yer olma özelliği taşıması gerekmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat ve açıklamalar çerçevesinde, konaklama yeri olarak günlük kiraya verilen veya apart olarak tanımlanan yerlerin, ticari faaliyetin icrasına tahsis edilmeleri nedeniyle iş yeri sayılmaları gerektiği hususunda tereddüt bulunmamaktadır. Nitekim bu konu özelinde muhtelif vergi dairesi başkanlıklarınca verilen muktezalar da bu yöndedir.

Bu çerçevede, Kayseri Emniyet Müdürlüğünden 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu'nun 2'nci maddesinde belirtilen günübirlik kiralanan evlerin detaylı adresleri resmi yazı ile istenilmiş olup gelen cevabi yazıda bu kapsamda bulunan 73 tesisin adres bilgileri tarafımıza sunulmuştur.

Yapılan incelemede, günübirlik olarak kiralan bahse konu bu yerlerden 13 adedinin işyeri üzerinden düzenlenmesi gereken su aboneliklerinin konut tarifesi üzerinden yapıldığı görülmüştür. Hiç kuşkusuz söz konusu hatalı uygulama işyeri abone tarifesinin konut tarifesine göre daha yüksek tutarlı olması nedeni ile Kurumun gelirlerinin düşük kalmasına sebep olmaktadır.

Ancak KASKİ Tarifeler Yönetmeliği çerçevesinde, bu yerlerin gelir sağlamak amacıyla ticari, sınai, zirai veya mesleki faaliyetin icrasına tahsis edilen veya bu faaliyetlerde kullanılan yer olma özelliği taşıması sebebiyle aboneliklerinin işyeri aboneliği üzerinden tesis edilmesi gerekmektedir.

Kamu İdaresi cevabında, bulguda yer alan tespitlere katıldığını ve söz konusu eksikliklerin tamamlanması için gerekli işlemlere başlandığını ifade etmiştir.

Sonuç olarak; Kurum tarafından, gününbirlik kiralanan veya apart olarak tanımlanan yerlerin saha araştırma, inceleme ve keşifleri yapılarak abonelik türü ve tarifesinde gerekli değişikliklerin tamamlanması, mevcut bilgi ve veriler çerçevesinde geriye dönük tahsilatların yapılması gerekmektedir.

BULGU 3: Su ve Atık Su Tarife, Tespit ve Hesabının Maliyetlere Dayalı Olarak Yapılmaması

Kurum hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; Kurumun asli geliri niteliğinde olan 2022 yılı su ve atık su tarifelerinin kanun ve yönetmelik hükümlerine uygun olarak tespit edilmediği, yapılan hesaplamalarda gerçek maliyet değerlerinin kullanılmadığı görülmüştür.

Bütün büyükşehir su ve kanalizasyon idareleri için uygulanan 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un "Tarife Tespit Esasları" başlıklı 23'üncü maddesinde su satışı ile kanalizasyon sistemi bulunan yerlerdeki kullanılmış suların uzaklaştırılması giderleri için ayrı ayrı tarifeler yapılacağı, söz konusu tarifelerde yönetim ve işletme giderleri ile amortismanları doğrudan gider yazılan (aktifleştirilemeyen) yenileme, ıslah ve tevsi masrafları ve bir kar oranının esas alınacağı hüküm altına alınmıştır.

Anılan Kanun'un verdiği yetkiye istinaden çıkarılan KASKİ Tarifeler Yönetmeliği'nin "Tarifelerin Yapılışı" başlıklı 2'nci bölümünde, su ve atık su tarifelerinin ne şekilde belirleneceği 2560 sayılı Kanun'un ilgili maddesine uygun olarak detaylı şekilde açıklanmıştır.

Yönetmelik'in 9'uncu maddesi ve devamında; su satışı ve kullanılmış suların uzaklaştırılması tarifesinin belirlenmesinde rol oynayan faktörler sayılmıştır. Bunların, yönetim ve işletme giderleri (Enerji ve Malzeme Giderleri, Personel Giderleri, Çeşitli Masraflar), amortismanlar, aktifleştirilmeyen yenileme, ıslah ve tevsi masrafları ile belli bir kar oranı olduğu belirtilmiştir.

Bu bağlamda Kurum tarafından tarife belirlenmesi için öncelikle Genel Müdürlük bünyesinde kurulan maliyet komisyonlarınca tarifeye esas olacak maliyet hesapları yapılarak 1m³ suyun maliyetinin belirlenmesi ve bu bilgiler Genel Müdürlük ve Yönetim Kuruluna sunulduktan sonra tarifenin kesinleşmesi için KASKİ Genel Kurulunun onayına sunulması gerekmektedir.

Kurumun belirlediği tarifeler üzerinde yapılan inceleme neticesinde, KASKİ tarafından her yıl bir maliyet hesabı çalışması yapılarak Genel Kurula sunulmadığı, tarifelerin uzun yıllardır gerçek maliyet değerlerine göre değil önceki yıllara ait tutarlara TÜFE uygulanmak suretiyle belirlendiği anlaşılmıştır.

Dolayısıyla 2560 sayılı Kanun ve Tarifeler Yönetmeliği hükümlerine göre, gerçek değerlere dayalı olarak hazırlanması gereken su ve atık su ücretlerinin TÜFE oranında arttırılarak belirlenmesi anılan mevzuata uygun düşmemektedir.

Abonelerin faturalara yansıtılan bedellere ilişkin maliyet ve kâr oranlarını görebilmesi ve hangi hizmetin karşılığında ne bedel ödediğini bilmesi, yani şeffaflık ilkesi hukuk devletinin vazgeçilmez unsurlarındandır. Bu kapsamda Kuruma su satışlarında uygulanacak fiyatlandırmaya esas tarifeleri tespit etme görevi verilmiştir. Söz konusu görev verilirken hangi unsurların hesaplamaya dâhil edileceği hangilerinin dâhil edilmeyeceği ayrıntılı bir şekilde hüküm altına alınmıştır. Bu çerçevede, tarifeler belirlenirken Kanun'un öngördüğü gibi gerçek değerlere dayanan ve sadece tarifeyi etkileyen maliyet hesapları yapılmalı, alınacak kâr oranlarına karar verilmeli, yeniden değerlendirme oranı ya da beklenen enflasyon oranları gibi gerçek maliyetleri tam olarak yansıtmaktan uzak araçlara başvurulmamalıdır.

Kamu İdaresi cevabında, bulguda yer alan tespitlere katıldığını ve söz konusu eksikliklerin tamamlanması için KASKİ Tarifeler Yönetmeliği'nde gerekli değişikliğinin yapılacağını ifade etmiştir.

Sonuç olarak, 2560 sayılı Kanun ve ilgili Yönetmelik'te belirtilen unsurlara uygun olarak Genel Müdürlükçe belirlenen tarifelerin Genel Kurul onayına sunulması gerekmektedir.

BULGU 4: 6360 Sayılı Kanun Uyarınca Devralınan Su Aboneliklerine Ait Sözleşmelerin Bulunmaması

Su abonelik verilerinin incelenmesi neticesinde; 6360 sayılı Kanun uyarınca KASKİ'ye devredilen su aboneleri ile KASKİ arasında abonelik sözleşmelerinin olmadığı görülmüştür.

12.11.2012 tarihli ve 6360 sayılı On Dört ilde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 1'inci maddesi gereği Kayseri Büyükşehir Belediyesinin sınırları il mülki sınırları olmuş ve Kayseri İl Özel İdaresinin tüzel kişiliği kaldırılmıştır.

Anılan Kanun'un Geçici 1'inci maddesinin üçüncü fıkrasında; tüzel kişilikleri kaldırılan belediye ve köylerin personelinin, her türlü taşınır ve taşınmaz mallarının, hak, alacak ve borçlarının, komisyon kararıyla ilgisine göre bakanlıklara, büyükşehir belediyesine, bağlı kuruluşu veya ilçe belediyesine devredilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un Geçici 1'inci maddesinin on beşinci bendinde ise bu yerlerdeki içme ve kullanma suları için alınacak ücretin 31.12.2022 tarihine kadar (bu tarih dâhil) en düşük tarifenin %25'ini geçmeyecek şekilde belirleneceği ifade edilmiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun Ek 2'nci maddesinde; birleşme, katılma veya geçici 2'nci madde gereğince büyükşehir belediyesi sınırlarına giren belediyelerin yürütmekte olduğu su, kanalizasyon, katı atık, ulaşım, her çeşit yolcu ve yük terminalleri, toptancı halleri, mezbaha, mezarlık ve itfaiye hizmetlerine ilişkin olmak üzere bina, tesis, araç, gereç, taşınır ve taşınmaz malları ve bu hizmetlerin yerine getirilmesine yönelik yatırım, alacak ve borçları büyükşehir belediyesine veya ilgili bağlı kuruluşuna devredileceği hükmü yer almaktadır.

6360 sayılı Kanun gereği diğer büyükşehir belediyeleri gibi Kayseri Büyükşehir Belediyesinin sınırı il mülki sınırı olmuştur. Dolayısıyla il mülki sınırları içinde su ve kanalizasyon ile ilgili hüküm ve tasarruflar KASKİ'ye geçmiştir. Daha önce Kayseri il sınırlarında ilçe belediye başkanlıkları bünyesinde faaliyet gösteren su birimlerinin görevi, bu tarihten itibaren sona ermiştir.

Bu gelişmeler sonucunda, ilçe belediyelerinin borç, alacak ve taşınmazları ile su ve atık su abonelikleri Devir, Tasfiye ve Paylaştırma Komisyonu marifetiyle KASKİ'ye devredilmiştir.

Bu çerçevede, 46.830 abone ilçe belediyelerinden, 17.286 abone belde belediyelerinden, 36.490 abone ise köylerden olmak üzere toplam 100.606 abone KASKİ'ye devredilmiştir.

Bunlardan ilçelerden geçen abonelerin ilgili belediye ile sözleşmeleri mevcut olduğundan tekrar sözleşme yapılmadığı, beldelerin ve köylerin ise data ortamında resmi yazı ile abonelik bilgilerinin alınarak sisteme kaydedildiği anlaşılmıştır.

2002 yılı sonu itibari ile KASKİ abonelik verilerinin incelenmesi neticesinde,

- 6360 sayılı Kanun uyarınca KASKİ'ye geçen ilçe abonelikleri ile KASKİ tarafından yeni sözleşme yapılmadığı,
- Belde ve köy yerlerinden gelen aboneliklere ait sözleşme bulunmadığı,
- KASKİ Abone Yönetim Bilgi Sistemi verilerine göre ise 31.12.2022 itibari ile sözleşmesi olmayan 9.363 abone olduğu anlaşılmıştır.

Abone ile KASKİ arasında hukuki ilişki, taraflar arasındaki akit olan abonelik sözleşmesi ile belirlenmektedir. Abonelik sözleşmesinin konusu, KASKİ'nin su aboneliği olan gerçek ve tüzel kişilere su satışı kullanım şartlarının belirlenmesidir. Aboneliğin oluşması, devamı ve sona ermesine yönelik şartlar ile tarafların uyması gereken yükümlülükler bu akit altında güvenceye alınmıştır. Dolayısıyla, su ve kanalizasyon idareleri ile bireysel abone arasında hukuki zemini ve ilişkiyi yasal çerçevede oluşturan temel metinler abonelik sözleşmeleridir. Bu olmadan abonelik, abonelik olmadan da yasal su kullanımı mümkün değildir.

Her ne kadar hukuken 6360 sayılı Kanun uyarınca KASKİ'ye devredilen aboneler bu düzenlemenin doğal sonucu olarak "abone" vasfını elde etmiş sayılsalar da abone için taraf artık ilgili belediye değil ayrı tüzel kişilik olan KASKİ'dir. Olması gereken; abonelerle ilgili belediyeler arasındaki sözleşmelerin KASKİ tarafından alınması ve su hizmet politikalarına uygun olarak abonelik sözleşmesinin yenilenmesidir.

KASKİ Tarifeler Yönetmeliği'ne göre abone, abonelik sözleşmesi çerçevesinde birlikte veya ayrı ayrı faydalanan gerçek veya tüzel kişilerdir. Aynı Yönetmelik'e göre Abone Sözleşmesi (Mukavele) ise su satışı ve hizmet şartlarını belirleyen idare yetkilisi veya idare yetkilisi adına görevlendirilerek yetki verilen personel ve abone tarafından imzalanmış akdi ifade etmektedir. Dolayısıyla ancak KASKİ ile bir hizmet sözleşmesi yapan gerçek ve tüzel kişilere "Abone" adı verilmektedir.

Kamu İdaresi cevabında, bulguda yer alan tespitlere katıldığını ve söz konusu eksikliklerin tamamlanması için gerekli işlemlere başlandığını ifade etmiştir.

Sonuç olarak; Abone Yönetim Bilgi Sistemi verilerine göre, KASKİ ile abonelik sözleşmesi olmayan abonelerin tespit edilerek gerekli işlemlerin yapılması gerekmektedir.

BULGU 5: Abone Bilgilerindeki Eksiklikler Nedeni ile Kurum Alacaklarının Takibinde Güçlük Yaşanması

KASKİ Abone Bilgi Yönetim Sistemindeki bazı kayıtların eksik yapıldığı, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası ve/veya vergi kimlik numarası bulunmayan aboneler olduğu, bu durumun ise icrai işlemler yolu ile alacakların takibini güçleştirdiği tespit edilmiştir.

Abone Bilgi Yönetim Sistemi; abonelere ait tüm bilgilerin bir sistem altında saklandığı, abone kayıt, abone değişikliği, tahakkuk-tahsilat işlemlerinin tamamının sisteme bağlı ara yüzler aracılığıyla kontrol edildiği yönetsel bir programdır. Dolayısıyla KASKİ'nin temel iş süreçlerini etkilemesi bakımından bu sisteme kayıtların sağlıklı girilmesi ve yönetilmesi son derece önemlidir.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun "Takip Talebi ve Muhtevası" başlıklı 58'inci maddesinde; takip talebinin icra dairesine yazılı veya sözlü olarak ya da elektronik ortamda yapılacağı, talepte ise borçlunun ve varsa kanuni temsilcisinin adı, soyadı, alacaklı tarafından biliniyorsa Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası veya vergi kimlik numarası gibi temel unsurların bulunması gerektiği belirtilmiştir.

Abone Bilgi Yönetim Sistemine 31.12.2022 itibari ile kayıtlı aktif abone sayısı 654.492 adettir. Bu aboneliklerden gerçek kişiler için 191.528 abonenin Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası olmadığı, 45.617 adet işyeri abonesinin 23.435 adedinde de Türkiye Cumhuriyeti kimlik ya da vergi kimlik numarası bulunmadığı görülmüştür.

Abone Bilgi Yönetim Sisteminde kimlik tanıtıcı bilgileri kayıtlı olmayan abonelikler çoğunlukla 5216 ve 6360 sayılı kanunlar ile ilçe ve belde belediyeleri tarafından KASKİ'ye devredilmiş aboneler ile 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun yürürlük tarihi olan 25.04.2006 tarihinden önce düzenlemiş abone sözleşmeleri doğrultusunda hizmet alan aboneler olduğu anlaşılmaktadır.

Özel hukuktan kaynaklı alacakların takip işlemlerinin yapılabilmesi için, KASKİ tarafından adı ve soyadı bilinen borçlu ve kanuni temsilcilerin Türkiye Cumhuriyeti kimlik numaralarının veya vergi kimlik numaralarının takip talebinde gösterilmesi zorunludur. Bununla birlikte, KASKİ'nin özel hukuktan kaynaklı alacakları için, borçlu ve kanuni temsilcilerinin, abonelik sözleşmeleri düzenlenirken, Türkiye Cumhuriyeti veya vergi kimlik numaraları kayıt altına alınmadığından, (güncel adres tespiti ve tebligat gibi konularda) icra takip işlemlerinde gecikmeler ve güçlükler yaşanmaktadır. Bu durum, kurum alacaklarının

takibini riskli hale getirmektedir.

Kamu İdaresi cevabında, bulguda yer alan tespitlere katıldığını ve söz konusu eksikliklerin tamamlanması için gerekli işlemlere başladığını ifade etmiştir.

Sonuç olarak, söz konusu risklerin ortadan kaldırılması ve iş süreçlerinin hızlandırılması amacıyla abonelik sözleşmelerinin kimlik tanıtıcı bilgiler esas alınarak müşteri numaralarına bağlı şekilde sistemsal kayıt işlemlerinin yapılması, Türkiye Cumhuriyeti veya vergi kimlik numaraları ile eksik olan diğer abonelik verilerinin tespitinin yapıp abonelik sözleşmelerine ve bilgi sistemine eklenmesi, ayrıca verilecek yeni aboneliklerde kişi ve kurum bilgileri gibi abonelere ait temel bilgilerin tamamına sahip olunması için gerekli kontrol altyapısının kurulması gerekmektedir.

BULGU 6: Belediyelerden Devralınan Su Aboneliklerine Ait Güvence Bedellerinin İlgili Belediyelerden Tahsil Edilmemesi

Su abonelik verilerinin incelenmesi neticesinde; 6360 sayılı Kanun uyarınca ilçe/belde belediyelerinin KASKİ'ye devredilmesi gereken su güvence bedellerini, devretmediği görülmüştür.

12.11.2012 tarih ve 6360 sayılı On Dört ilde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 1'inci maddesi gereği Kayseri Büyükşehir Belediyelerinin sınırları il mülki sınırları olmuş ve Kayseri il özel idaresinin tüzel kişiliği kaldırılmıştır.

Kanun'un Geçici 1'inci maddesinin üçüncü fıkrası gereğince; tüzel kişilikleri kaldırılan belediye ve köylerin personeli, her türlü taşınır ve taşınmaz malları, hak, alacak ve borçları, komisyon kararıyla ilgisine göre bakanlıklara, büyükşehir belediyesi, bağlı kuruluşu veya ilçe belediyesine devredilmesi gerekir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun Ek 2'nci maddesinde; birleşme, katılma veya geçici 2'nci madde gereğince büyükşehir belediyesi sınırlarına giren belediyelerin yürütmekte olduğu su, kanalizasyon, katı atık, ulaşım, her çeşit yolcu ve yük terminalleri, toptancı halleri, mezbaha, mezarlık ve itfaiye hizmetlerine ilişkin olmak üzere bina, tesis, araç, gereç, taşınır ve taşınmaz malları ve bu hizmetlerin yerine getirilmesine yönelik yatırım, alacak ve borçları büyükşehir belediyesine veya ilgili bağlı kuruluşuna devredileceği hükmü yer almaktadır.

6360 sayılı On Dört ilde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun gereği diğer büyükşehir belediyeleri gibi Kayseri Büyükşehir Belediyesinin sınırı il mülki sınırı olmuştur. Dolayısıyla il mülki sınırları içinde su ve kanalizasyon ile ilgili hüküm ve tasarruflar KASKİ'ye geçmiştir. Daha önce Kayseri il sınırlarında ilçe belediye başkanlıkları bünyesinde faaliyet gösteren su birimlerinin görevi, bu tarihten itibaren sona ermiştir.

Bu gelişmeler sonucunda, ilçe belediyelerinin borç, alacak ve taşınmazları ile su ve atık su abone sözleşmeleri Devir, Tasfiye ve Paylaştırma Komisyonu marifetiyle KASKİ'ye devredilmiştir.

Muhasebe hesapları ve abonelik verilerinin incelenmesi neticesinde, su ve atık su aboneliğine ait emanet niteliğinde olan, emanet hesaplarda kaydedilip izlenmesi gereken ve abonelik sözleşmesinin bir gereği olan depozito/teminat/güvence bedelleri adı altında daha önceki yıllarda ilgili kurumlarca alınan tutarların KASKİ'ye gönderilmediği tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, bulguda yer alan tespitlere itiraz edilmediği ancak verilen yanıtta 5216 ve 6360 sayılı Kanunlar sonrasında ilgili belediyeler ve Devir Tasfiye Komisyonu tarafından güvence bedeli adı altında herhangi bir bedel devri yapılmadığı, bu nitelikli abonelerin güvence bedelleri ödemesinin KASKİ tarafından yapılamadığı ve ilgili Belediyelere abonelerin yönlendirildiği ifade edilmiştir.

Abonelik sözleşmelerinin sona ermesi durumunda iade edilmesi gereken güvence bedeli konusunda ilerde hukuki sorun yaşanmaması için anılan mevzuat hükümleri gereği, ilçe belediyeleri tarafından tahsil edilen su abone sözleşmelerine ilişkin güvence bedellerinin, KASKİ tarafından devralınarak, muhasebeleştirme ve takip işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 7: Borçlu Abonelerin Su Kesme İşlemlerinin Zamanında Yapılmaması Nedeniyle Kurum Alacaklarının Tahsilinin Zorlaşması

KASKİ tarafından borçlarını ödemeyen abonelerin su kullanımının, Su Aboneliği Sözleşmesi Yönetmeliği'nde öngörüldüğü şekilde kapatılmadığı; bu durumun, abonelik teminatını aşan borç tutarlarının tahsil edilememesine neden olduğu tespit edilmiştir.

Abonelerle KASKİ arasında bağitlanan "Su Abonelik Sözleşmesi"nin 4'üncü maddesinde, herhangi bir süre belirtilmeksizin borcunu zamanında ödemeyen abonenin

suyunun kesileceği belirtilmiştir. Borcun zamanı olarak alınacak tarih ise faturada belirtilen son ödeme tarihidir.

KASKİ Tarifeler Yönetmeliği'nin "Suyun Kapanması ve Sözleşmenin Feshi" başlıklı 46'ncı maddesinde ise son ödeme tarihinden itibaren 15 gün içinde borcunu ödemeyen abonenin suyunun idare tarafından kesileceği, su kapatılmasına rağmen, borç ödenmezse kapatma tarihinden itibaren en geç altı ay içerisinde sayacının kaldırılacağı, 1 yıl içerisinde sözleşmesi iptal edilerek hesabının tasfiye edileceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca; son ödeme tarihinden itibaren 15 gün içinde borcunu ödemeyen abonenin sularının kesilmesi gerekmekte olup bu halde teminat bedelinin, 15 günlük borçları ekseriyetle karşılayabileceği değerlendirilmektedir. Nitekim teminat bedeli de su ve atık su tüketim bedelinin ödenmemesi ihtimaline karşılık alınan bir güvence olup ödenmemiş borçlar dolayısıyla İdarenin hukuki yollara başvurusu suretiyle ortaya çıkabilecek maliyetleri azaltıcı niteliğe sahiptir.

Su borcu ile su borcundan kaynaklı kesme işlemindeki gecikme Yargıtayın birçok davasına (3.Hukuk dairesinin, 2013/16333, 2019/2524, 2014/3942 sayılı kararları gibi) konu olmuştur. Bu konudaki Yargıtay kararları incelendiğinde, suyu zamanında kesmeyen idare "müterafik kusurlu" kabul edilmiş ve bu kusurdan kaynaklı ana borç dışındaki gecikme zammı veya faiz alınmaması ya da indirimle alınmasına hükmedilmiştir.

Gecikme cezası veya faiz kaybı yanında, su borcundan kaynaklı kesme işleminin gecikmesinin yaratacağı hukuki süreç idare açısından yargılama gideri, icra takip masrafı, harç ödemesi vb. masrafları da beraberinde getirecektir.

Yapılan incelemede, 31.12.2022 itibari ile KASKİ tarafından son ödeme tarihinden itibaren 15 günden fazla süre geçmesine rağmen suyu kesilmeyen toplam abone sayısının 143.938 olduğu ve bunlardan olan toplam alacağın 73.251.416-TL'ye ulaştığı görülmüş olup ödenmeyen borç durumu-zaman ilişkisini gösteren detay tablo aşağıda sunulmuştur.

Tablo 10: Abonelerin Süre Bazlı Borç Durumu

16-60 Gün		61-90 Gün		91 Gün-6 Ay		6 Ay-1Yıl		1-5 Yıl		5 Yıl ve Üstü	
Adet	Tutar	Adet	Tutar	Adet	Tutar	Adet	Tutar	Adet	Tutar	Adet	Tutar
1563	321.818	11.343	2.300.252	22.618	8.102.639	20.989	11.959.964	58.695	34.729.657	24.732	10.777.242

Borçtan dolayı su kesme uygulamasına bakıldığında Tarifeler Yönetmeliği ile getirilen

15 günlük süre uygulaması yerine fiilen iki fatura ödenmemesi ve 500 TL borç durumunda kesme işleminin yapıldığı görülmüştür. Fiili uygulama ile bu konudaki hukuki düzenlemenin paralel olması açısından gerekli adımların atılması gerekmektedir.

KASKİ tarafından 2022 yılı içerisinde toplam 36.327 abonenin ödenmemiş faturalardan dolayı su kullanımlarının kesildiği göz önünde bulundurulduğunda, mevcut personel sayısı ile 15 günden fazla süre geçmesine rağmen suyu kesilmeyen 139.940 abonenin su kesinti işlemlerinin en kısa sürede sonuçlandırabilmesinin oldukça güç olduğu görülmektedir. Bu nedenle mevcut personel sayısının yeterli düzeye çıkarılması gerekmektedir.

Kamu İdaresi cevabında, bulguda yer alan tespitlere katıldığını ve söz konusu eksikliklerin tamamlanması için gerekli işlemlere başlandığını ifade etmiştir.

Sonuç olarak; KASKİ alacaklarının güvence altına alınabilmesi ve hukuki ihtilaf sayısının azaltılarak kamu kaynaklarının verimli kullanılabilmesini teminen abonenin mevcut borcunun, ödemiş olduğu teminat bedelini aşmasından önce Yönetmelik'e uygun olarak gerekli işlemlerin yapılması önem arz etmektedir.

BULGU 8: Sondaj Kuyuları ve Bu Kuyulardan Yapılan Su Kullanımları ile İlgili DSİ ve KASKİ Arasında Yeterli Düzeyde Bilgi Paylaşımı Olmaması ve Bu Alanda Etkin Denetim Yapılmaması

Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüğü tarafından izin verilen su kuyularının sahipleri, koordinatları, iznin hangi amaç için verildiği, faydalı tüketim miktarları ve buna göre yapılan ölçümler ile fiili su kullanımları gibi bilgilerin, KASKİ tarafından bilinmediği ve bu koordinasyon eksikliği nedeni ile etkin bir denetim yapılamadığı görülmüştür.

167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun'un 2'nci maddesinde, yeraltı suyunun içmede, temizlikte, belediye hizmetlerinde, hayvan sulamada, zirai sulamada, maden ve sanayide, sportif ve sair tesislerde kullanılması şeklinde "faydalı kullanım" tanımı yapılmıştır.

Anılan Kanun'un 4'üncü maddesinde; kuyu açan kimsenin, bulunan suyun ancak kendi faydalı ihtiyaçlarına yetecek miktarını kullanmaya yetkili olduğu, bu miktarı aşan suların 2886 sayılı Kanun hükümlerine uyularak il özel idarelerince kiraya verileceği, faydalı ihtiyaç miktarının, tahsis edilecek maksada göre ilgili bakanlıkların mütalaası alınmak suretiyle Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü tarafından tayin ve tespit edileceği hükme bağlanmıştır.

Su Tahsisleri Hakkında Yönetmelik'in 4'üncü maddesinde; miktarı ve kalitesi belirli

sudan, bir ya da birden fazla gerçek ya da tüzel kişiye belirli bir amaç için belirli miktarda ve belirli süre ile su kullanım izni verilmesi su tahsisi olarak tanımlanmıştır.

Yine aynı Yönetmelik'in 5'inci maddesinde; tahsis izni verilen miktardan daha fazla ve amacın dışında su kullanılmayacağı, tahsis edilen suların korunması ve verimli kullanımının sağlanması amacıyla faaliyetten sorumlu kurum ve kuruluşların, kendi mevzuatlarından kaynaklanan yetkileri kapsamında faaliyeti izleyeceği, tahsis amacı dışında veya tahsis edilen miktarın üzerinde su kullanımının tespiti halinde Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ)'ne bildirileceği ifade edilmiştir.

Ayrıca KASKİ, 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 2'nci maddesinde sayılan görevleri yapmakla görevli bir kuruluştur. Bu görevlere bakıldığında, yeraltı sularına ilişkin sorumlulukları ve görevleri olduğu anlaşılmaktadır. Buna göre su ve kanalizasyon idareleri kendisine verilen diğer görevler yanında, bölge içindeki su kaynaklarının, deniz, göl, akarsu kıyılarının ve yeraltı sularının kullanılmış sularla ve endüstri artıkları ile kirletilmesini, bu kaynaklarda suların kaybına veya azalmasına yol açacak tesis kurulmasını ve bu tür faaliyetlerde bulunulmasını önlemek, bu konuda her türlü teknik, idari ve hukuki tedbiri almak zorundadır. Bu görevlerin yapılabilmesi için öncelikle yeraltı su kaynakları ile ilgili başta sondaj kuyuları olmak üzere gerekli bilgilere sahip olunması zorunludur.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere sondaj kuyularına (yeraltı sularının tahsisine) ilişkin olarak tüm yetki DSİ'de bulunmaktadır. Faydalı tüketim miktarının üzerinde kullanılan yeraltı suyunun 167 sayılı Kanun gereği kullanıcıya kiralanması gerekmektedir. Sondaj kuyularından çıkarılan suyun kiralanması gereken kısmı ise 6360 sayılı Kanun ile büyükşehir olan illerde il özel idarelerin tüzel kişiliğinin kaldırılmış olması sebebiyle su ve kanalizasyon idarelerini ilgilendirmektedir.

Ayrıca tahsis izni verilen miktardan fazla ve amacı dışında su kullanılmaması, bu durumun tespiti halinde DSİ'ye bildirilip gerekli tedbirlerin alınmasının sağlanması gerekmektedir. Faydalı kullanım miktarının üzerindeki suların KASKİ tarafından kiraya verilmesi, bu işlemin yapılabilmesi için de öncelikle su tahsisi yapılan gerçek ve tüzel kişilerin kullanmış olduğu kuyu suyunun faydalı tüketim miktarı ve kullanımın bu miktarın üzerinde olup olmadığının bilinmesi gerekmektedir. Bu maksatla DSİ'den alınan izinle açılan kuyularda faydalı tüketim miktarının ve buna ilişkin faydalı tüketimi aşan kısımların denetimiyle ilgili olarak KASKİ ve DSİ arasında koordineli yürüten bir iş akışının oluşturulmaması nedeniyle

sağlıklı bir tespitin yapılamadığı görülmüştür.

Bu nedenle, KASKİ'nin Kayseri il sınırları içerisinde kendisine ait 531 kuyunun bilgisine sahip olduğu ancak DSİ tarafından ruhsatlandırılmış diğer yeraltı kuyularının bilgisine sahip olmadığı anlaşılmıştır. Yalnızca DSİ'ye sondaj başvurusu yapıldığında, DSİ Bölge Müdürlüğü tarafından KASKİ'ye yazı yazılmakta ve açılması talep edilen kuyunun koordinat, ada, parsel bilgisi sunularak bu yerden, KASKİ'ye ait içme suyu kuyusunun ve/veya kaynağının mesafe bilgisi talep edilmektedir. Bunun dışında iki kurum arasında Kayseri il sınırları içerisindeki sondaj kuyularına ait bir bilgi alışverişi bulunmamaktadır.

Kamu İdaresi cevabında, bulguda yer alan tespitlere katıldığını ve söz konusu eksikliklerin tamamlanması için ilgili kurum nezdinde gerekli girişimlere başlanılacağını ifade etmiştir.

Sonuç olarak, kuyu suyu kullanımı çok olan abonelerden (oteller, otel havuzları, su oyun parkları gibi) başlanmak üzere Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüğünce sondaj izni verilen kuyulara ilişkin faydalı tüketim miktarlarının ortaklaşa bir çalışmayla saptanması, bu kuyularda olması muhtemel kaçak su kullanımlarını ve deşarjlarını önleyecek tedbirlerin alınması, bedellendirilmesi gereken kısımların bedellendirilip tahsilatının sağlanması, büyük tüketicilere öncelik verilerek çalışmalara başlanması ve bu yolla yeraltı sularının korunmasına katkı verilmesi, bu iş ve işlemlerin sürekliliğinin sağlanması için yer altı su izinleri, faydalı tüketim miktarları ve kullanımları ile ilgili tüm bilgilerin DSİ ve KASKİ arasında paylaşımına yönelik entegre sistemlerin kurulması gerekmektedir.

BULGU 9: Kurum Tarafından Kullanılan Sondaj Kuyularının %53'ünün Ruhsatsız Olarak Faaliyet Göstermesi

Kayseri ilinin ihtiyacı için KASKİ tarafından kullanılan yeraltı sularının temin edildiği sondaj kuyularının %53'ünün, DSİ'den gerekli ruhsatlandırma yapılmadan faaliyet gösterdiği anlaşılmıştır.

167 sayılı sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun'un 3'üncü maddesine göre; sınırları ve yapısal özellikleri belirlendikçe yeraltı suyu sahaları, DSİ'nin teklifi üzerine Tarım ve Orman Bakanlığına "Yeraltı suyu İşletme Alanları" kabul ve ilan edilmektedir.

Anılan Kanun'un 4'üncü maddesine göre, yeraltı suyu işletme sahaları içinde 8'inci madde hükmüne göre belge alınarak açılması gereken kuyuların adedi, yerleri, derinlikleri ve

diğer vasıflarıyla çekilecek su miktarı DSİ tarafından tayin ve tespit edilmektedir.

Aynı Kanun'un "Belge alınması ve bilgi verilmesi mecburiyeti" başlıklı 8'inci maddesinde; maddede açıklanan nitelikte su tedariki amaçlı kazıların yapılması veya kuyuların açılması için Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğünden belge alınması mecbur tutulmuştur.

Buna göre, su temini maksadıyla, kesitleri ne olursa olsun, tabii zemin üstünden itibaren derinliği DSİ tarafından tespit ve ilgili Bakanlığın onayından sonra ilan olunan haddi aşan her türlü çukur, sondaj ve kuyular (el ile açılan kuyular hariç) ile su temini maksadıyla, boyları ve kesitleri ne olursa olsun, ufki veya meyilli her türlü galeriler ve tüneller için belge alınması gerekmektedir. 167 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesine göre bu belgeler arama belgesi ve kullanma belgesi olarak belirlenmiştir.

Bahse konu Kanun'un ilgili maddelerinden anlaşılacağı üzere; sondaj kuyularının adedi, yerleri, derinlikleri ve diğer nitelikleri hakkında gerekli izin ve belgelerin verilmesi, ilgili kuyulara ilişkin faydalı kullanım miktarının belirlenmesi DSİ'nin yetkisi dâhilindedir.

2560 Sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 2'nci maddesinde, su ve kanalizasyon idarelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Kurumun su kaynaklarının temini, abonelere ulaştırılması için gerekli altyapı yatırımlarının planlanması ve yürütülmesi, kullanılmış suların toplanması, uzaklaştırılması, zararsız bir biçimde boşaltma yerine ulaştırılması ve gerekli hallerde bu sulardan yararlanılması, yer altı ve yer üstü su kaynaklarının korunması bağlamındaki görev ve yetkileri dikkate alındığında, 167 sayılı Kanun çerçevesinde su temininde DSİ tarafından izin verilen sondaj kuyuları kullanılmalıdır.

Kayseri ilinin su ihtiyacının karşılanmasına yönelik yapılan faaliyetlerin incelenmesi sonucunda; KASKİ tarafından kullanılan 531 adet su temin amaçlı kuyu bulunduğu ve bu kuyuların 247 adedinin ruhsatlı olmasına rağmen 284 adedinin DSİ tarafından verilen izin belgesine sahip olmadığı anlaşılmıştır.

Kamu İdaresi cevabında, bulguda yer alan tespitlere katıldığını ve söz konusu eksikliklerin tamamlanması için gerekli işlemlere başladığını ifade etmiştir.

Sonuç olarak; yeraltı sularının etkin şekilde kullanımı ve izlenmesi açısından gerekli olan izin prosedürlerinin ve ruhsatlandırma işlemlerinin tamamlanması gerekmektedir.

BULGU 10: Mülkiyeti KASKİ'ye Ait Olmayan Taşınmazlar Üzerinde Tesislerin Bulunması ve Faaliyet Yürütülmesi

Kurumun taşınmazları arasında olmayan ancak Kurum ihtiyaçları için kullanılan ve üzerinde KASKİ'ye ait tesis ya da yatırımların yer aldığı mülkiyeti başkasına ait çok sayıda taşınmaz olduğu görülmüştür.

Kayseri Büyükşehir Belediyesinin su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gereken her türlü tesisi kurmak, kurulu olanları devralmak ve bir elden işletmek üzere Kayseri Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

KASKİ, 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 2'nci maddesinde sayılan görevleri yapmak amacıyla çok sayıda taşınmaz üzerinde gerek yer üstü, gerekse yeraltı kısmında kurduğu tesisler aracılığı ile hizmet vermektedir. Kurumun toplamda 2.261 adet taşınmazı bulunmakta ve ağırlıklı olarak kendi taşınmazları ile kendine tahsis edilen ve kiralanmış taşınmazlar üzerinde faaliyet sürdürmektedir.

Taşınmazlar üzerinde yapılan denetim neticesinde, özellikle taşra olarak tanımlanan bölgedeki tesislerinin bir kısmının başka kişi, kurum ya da hazine adına kayıtlı yerler üzerinde olduğu ve bu alanlarda da ihtiyaç nedeni ile faaliyet gösterildiği anlaşılmıştır.

Mülkiyeti Kuruma ait olmayan ancak üzerinde tesislerin bulunduğu, faaliyet gösterilen toplam 1.319 adet taşınmaz bulunmakta ve bu taşınmazlar çeşitli amaçlarla (depo, terfi istasyonu, sondaj kuyusu, arıtma, fosseptik, kaynak vb.) KASKİ tarafından kullanılmaktadır. Bunların mülkiyet durumlarına bakıldığında, bir kısmının ilçe belediyelerine, bir kısmının başka kamu kurumu ve hazineye, bir kısmının ise şahıslara ait olduğu görülmektedir.

Kamu İdaresi cevabında, bulguda yer alan tespitlere katıldığını ve söz konusu eksikliklerin tamamlanması için gerekli işlemlere başladığını ifade etmiştir.

Sonuç olarak, ileride yaşanması muhtemel hukuki risklerin önüne geçmek adına bu nitelikli tesislerin gözden geçirilerek kullanılmayanların terkinin sağlanması, kullanımı zorunlu olanların ise kamulaştırma, satın alma, takas ve tahsis işlemleri gibi yöntemler ile kullanım haklarının elde edilmesi gerekmektedir.

BULGU 11: Taşınmazların Cins Tashihi İşlemlerinin Tamamlanmaması

Belediye mülkiyetinde bulunan taşınmazların bir kısmının mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının birbiri ile uyumlu olmadığı ve cins tashihi işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Taşınır ve taşınmaz işlemleri" başlıklı 44'üncü maddesinde kamu idarelerinin taşınmazlarının kaydına ilişkin usul ve esasların çıkarılacak yönetmelik ile belirleneceği belirtilmiş, buna istinaden 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik çıkarılmıştır.

Anılan Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde cins tashihi; binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi şeklinde tanımlanmıştır.

Aynı Yönetmelik'in "Cins tashihlerinin yapılması" başlıklı 10'uncu maddesinde, kamu idarelerinin mülkiyetlerinde, yönetimlerinde ve kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, tapu kayıtlarında cins tashihi için gerekli işlemlerin yapılması gerektiği; "Kayıt değişikliği işlemleri" başlıklı 11'inci maddesinde ise, kadastro, imar, ifraz, tevhid, cins tashihi, yüzölçümü değişikliği, kat mülkiyeti tesisi, kamuya terk gibi nedenlerle taşınmazda meydana gelebilecek değişikliklerde kayıtların kapatılarak yeni kayıt tesis edilmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede, KASKİ'ye ait taşınmazlardan 307 adedinin cins tashihlerinin yapılmadığı, mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının birbiri ile uyumlu olmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, bulguya katıldığını ve söz konusu eksikliklerin tamamlanması için gerekli işlemlere başlandığını ifade etmiştir.

Sonuç olarak, yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca, tapuda kayıtlı olan taşınmazların kullanım şekilleri ile tapu bilgilerinin uyumlu hale getirilerek cins tashihlerinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 12: Üniversite Öğrencileri ve Tarımı Destekleme Amacı İle Yapılan %50 İndirimli Su Satışı Uygulamasına Yönelik Eksiklikler Olması

KASKİ tarafından indirimli su hizmetine yönelik yapılan inceleme neticesinde, üniversite öğrencileri ve tarımı destekleme amacı ile %50 indirimli su satışı uygulaması yapıldığı, kalan %50'nin Kayseri Büyükşehir Belediyesince karşılanması gerekirken 31.12.2022 itibari ile indirimden kaynaklı alacak tutarının ödenmediği, uygulamaya yönelik KASKİ Genel Kurulu ve Yönetim Kurulunca gerekli kararların alınmayarak Kayseri Büyükşehir Belediye Meclisinin kararı ile uygulamanın sürdürüldüğü tespit edilmiştir.

Kayseri Büyükşehir Belediye Meclisinin 14.02.2022 tarih ve 2022/53 ve 58 No.lu kararlarına dayanılarak, “Öğrencileri ve Tarımı” desteklemek amacıyla bu kesime yönelik belirlenen kriterlere uyan abonelere %50 indirimli su hizmeti verilmesi ve eksik alınan kısmın Büyükşehir Belediyesi tarafından karşılanması uygulaması başlatılmıştır.

4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 1'inci maddesinin birinci fıkrası gereği Kanun kapsamında sayılan kurum ve kuruluşların mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticarî indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Ancak 28.01.2002 tarih ve 2002/3654 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmetlerden Ücretsiz veya İndirimli Olarak Faydalanacakların Tespitine İlişkin Kararname ile detaylı bir düzenlemeye gidilmiş ve “Gaziler, şehit ve gazi, dul ve yetimleri, özürllüler, öğrenciler ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun kapsamındaki kişiler” 4736 sayılı Kanun'un 1'inci maddesinin birinci fıkrası hükmünden muaf tutulmuştur.

Bu hükümler çerçevesinde getirilen istisna doğrultusunda, Kayseri Büyükşehir Belediye Meclisinin 14.02.2022 tarih ve 2022/53 No.lu kararı ile Kayseri ilinde ikamet eden üniversite öğrencilerinin meskenlerinde kullandığı su tüketimlerine destek olunması amacıyla ilgili aboneliklerin kullandığı su tüketim bedellerinin yarısının tüketici öğrencilerden alınmamasına ve KASKİ Genel Müdürlüğü tarafından konu ile ilgili icmal tahakkuk listesi hazırlanan yekûn miktarın ilgili kuruma her ay düzenli olarak Kayseri Büyükşehir Belediyesince ödenmesine karar verilmiştir.

Benzer şekilde aynı tarihte alınan 2022/58 No.lu kararı ile de hayvancılığı desteklemek

amacıyla 6360 sayılı Kanun ile Büyükşehir hinterlandına dâhil olan TÜRKVET sisteminde kayıtlı, adına su aboneliği bulunan abonelere tahakkuk edecek su bedellerinin %50'sinin alınacağı ve kalan %50'lik tutarın Kayseri Büyükşehir Belediyesi tarafından ödeneceği belirlenmiştir.

Bu kararlara dayanılarak yürütülen uygulamanın detaylı olarak incelenmesi neticesinde;

- Uygulamanın Kayseri Büyükşehir Belediye Meclisi kararına dayanılarak yapıldığı ve bu konuda yetkili olan KASKİ Genel Kurulunca herhangi bir karar alınmadığı, oysa 2560 sayılı İSKİ Kanunu gereği KASKİ Genel Kurulunca, su satışı ve kullanılmış suların boşaltılmasına ilişkin tarifeleri inceleyerek karara bağlama görevi olduğu,
- 2560 sayılı İSKİ Kanunu'nun "Yönetim Kurulunun görevleri" başlıklı 9'ncü maddesi gereği "hizmetin gerektirdiği düzenlemeler hakkında Genel Müdürlükçe yapılacak önerileri inceleyip karara bağlamak" görevi ile 2022/53 ve 58 No.lu Büyükşehir Belediyesi Meclis Kararları çerçevesinde KASKİ Yönetim Kurulunca da uygulama ve uygulama kriterlerine yönelik herhangi bir karar alınmadığı,
- 2022 yılı içerisinde bu kapsamda her iki kesime KASKİ tarafından yapılan indirim neticesinde oluşan ve Kayseri Büyükşehir Belediyesinden olan toplam alacak tutarının 2.500.022,00 TL olduğu, bu tutarın 6.746,00 TL'sinin öğrenci indiriminden, kalan 2.493.276 TL'nin ise tarım indiriminden kaynaklandığının anlaşıldığı, alacağın mahsubu için KASKİ tarafından gerekli yazışmalar yapılmasına rağmen 31.12.2022 itibari ile mahsup ya da ödeme işleminin yapılmadığı,

Tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, bulguda yer alan tespitlere katıldığını, Kayseri Büyükşehir Belediyesinden ilgili tutarın tahsil edildiğini ve KASKİ Yönetim Kurulu tarafından gerekli kararın alınacağını ifade etmiştir. Ancak, tahsilata ilişkin bir belge sunulmamıştır.

KASKİ tarafından üniversite öğrencileri ve tarımı destekleme amacıyla yapılan indirimli su satışına yönelik yukarıda açıklanan eksikliklerin giderilerek gerekli tahsilatların yapılması ve ilgili muhasebe hesaplarına yansıtılması gerekmektedir.

BULGU 13: Yağmur Sularının Uzaklaştırılmasına İlişkin Harcamaların İlgili Belediyelerden Tahsil Edilmemesi

Yağmur sularının uzaklaştırılması ve derelerin ıslahı için yapılan harcamaların ilgili belediyelerden tahsil edilmediği görülmüştür.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları" başlıklı 7'nci maddesinin birinci fıkrasının (r) bendinde; su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek, bunun için gerekli baraj ve diğer tesisleri kurmak, kurdurmak ve işletmek; derelerin ıslahını yapmak; kaynak suyu veya arıtma sonunda üretilen suları pazarlamak görevinin Büyükşehir Belediyesine ait olduğu ifade edilmiştir.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un "Görev ve yetkiler" başlıklı 2'nci maddesinde;

"...

b) Kullanılmış sular ile yağış sularının toplanması, yerleşim yerlerinden uzaklaştırılması ve zararsız bir biçimde boşaltma yerine ulaştırılması veya bu sulardan yeniden yararlanılması için abonelerden başlanarak bu suların toplanacakları veya bırakılacakları noktaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak; gerektiğinde bu projelere göre tesisleri kurmak ya da kurdurmak; kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek,

...

d) Su ve kanalizasyon hizmetleri konusunda hizmet alanı içindeki belediyelere verilen görevleri yürütmek ve bu konulardaki yetkileri kullanmak,

...” hükmü yer almaktadır.

Anılan Kanun'un "Yağmur sularının uzaklaştırılması" başlıklı 25'inci maddesinde; yağmur sularının uzaklaştırılması ile ilgili tesislerin yapılması veya bu tip tesislerin işletilmesinin, gerekli harcamalar ilgili belediyelerce karşılanmak şartıyla İSKİ tarafından yerine getirileceği ve bu tesislerin yapılması veya işletilmesine ilişkin harcamaların tarifelere dahil edilemeyeceği ifade edilmiştir.

Ayrıca aynı Kanun'un Ek 5'inci maddesinde, bu Kanun'un diğer büyükşehir belediyelerinde de uygulanacağı belirtilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre; su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek, bunun için gerekli baraj ve diğer tesisleri kurmak, kurdurmak ve işletmek; derelerin ıslahını yapmak; kaynak suyu veya arıtma sonunda üretilen suları pazarlamak büyükşehir belediyelerinin görevleri arasındadır. Bu kapsamda su ve kanalizasyon hizmetlerinin tek merkezden yürütülmesi için büyükşehirlerde büyükşehir belediyesine bağlı su ve kanalizasyon idareleri kurulmuştur. Su ve kanalizasyon hizmetlerinin yürütülmesi, harcamaların tarifelere dahil edilmemesi ve ilgili belediyelerce karşılanması şartıyla yağmur sularının uzaklaştırılması ve derelerin ıslahının yapılması, su ve kanalizasyon idareleri tarafından yerine getirilmesi gereken görevlerdir.

Bu konuda ilgili harcamaların sadece büyükşehir belediyelerinden karşılanacağı yönündeki idare mahkemesi kararı Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulunda sonuca bağlanmış, 30.12.2020 tarih ve E.2020/1824 - K.2020/3625 numaralı karar ile anılan yağmur suyu hatlarının yapımından kaynaklanan harcamaların, ilgili ilçe belediyesinden istenilmesine ilişkin işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Kayseri Büyükşehir Belediyesi ile KASKİ arasında 10.02.2022 tarihinde imzalanan ve 01.01.2022-31.12.2022 tarihleri arasını kapsayan protokolün “Mali Hükümler” başlıklı 7’nci maddesinin ikinci fıkrasında; KASKİ’nin belediye sınırları içerisinde yaptığı yağmursuyu hatları ile bağlantı ızgaralarının ve KASKİ tarafından yapılan çalışmalardan dolayı bozulan asfalt, kilitli parke, bazalt kaplama ve çim bedelleri ve yatay sondaj bedelinin karşılıklı olarak alınmayacağı ifade edilmiştir.

Ancak 2560 sayılı Kanun’da yağmur sularının uzaklaştırılması ve derelerin ıslahına ilişkin tesislerin yapılması ve bu işletilmesi için İdare tarafından yapılan harcamaların ilgili belediyelerce karşılanması şartı vurgulanmıştır. Görüldüğü üzere Kanun ile kim tarafından karşılanacağı açık bir şekilde ifade edilen bir harcamanın İdare tarafından yapılması ve sonrasında ilgili Belediyeden tahsil edilmemesine ilişkin taraflar arasında bir protokol imzalanması mümkün değildir. Kaldı ki İdare tarafından yapılan çalışmalardan dolayı bozulan asfalt, kilitli parke, bazalt kaplama, çim bedelleri ve yatay sondaja ilişkin Kayseri Büyükşehir Belediyesi tarafından ne kadar tutarda gidere katlanıldığı ve ne kadar tutarın tahsilinden vazgeçildiğine ilişkin bir kayıta da bulunmamaktadır.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; İdare tarafından yağmur sularının uzaklaştırılması ve derelerin ıslahı için 31.12.2022 tarihi itibarıyla 7.952.514,85 TL tutarında harcama yapıldığı ve bu tutarın ilgili belediyelerden tahsil edilmediği görülmüştür.

Kamu İdaresi cevabında, yağmur sularının uzaklaştırılması için yapılan harcamaların mahsubuna ilişkin Kayseri Büyükşehir Belediyesi ile alacak ve borçların yer aldığı bir tutanak imzalandığını ifade etmiştir. Ancak yapılan işlere ilişkin tutanak ve KASKİ tarafından tek taraflı olarak düzenlenen hesap cetveli dışında herhangi bir kanıtlayıcı belge sunulmamış ve alacağına ilişkin muhasebe sisteminde tahakkuk ve mahsup kaydı yapılmamıştır.

Sonuç olarak; İdarenin yağmur sularının uzaklaştırılması ve derelerin ıslahı için yaptığı harcamaları ilgili belediyelerden tahsil etmesi gerekmektedir.

BULGU 14: İvedi ve Zorunlu Olmayan İhtiyaçların Avans Şeklinde Ödeme ile Gerçekleştirilmesi ve Bazı İş Avanslarının Mahsubunda Kanuni Süreye Uyulmaması

KASKİ'nin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde, ivedilik ve acele şartı aranmadan bazı ihtiyaçların avans ve kredi ödemesi şeklinde temin edildiği ve bazı iş avansı ve kredi ödemelerinde mahsup süresinin aşıldığı görülmüştür.

A-İvedi ve Zorunlu Olmayan İhtiyaçların Avans Şeklinde Ödeme ile Gerçekleştirilmesi

İdare harcama birimlerinde ihtiyaçların temininde, avans verilmesini gerektiren şartlar oluşmadığı halde avans verilerek ödeme gerçekleştirildiği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Ön ödeme" başlıklı 35'inci maddesinin birinci fıkrasında; harcama yetkilisinin uygun görmesi ve karşılığı ödeneğin saklı tutulması kaydıyla, ilgili kanunlarda öngörülen haller ile gerçekleştirme işlemlerinin tamamlanması beklenilemeyecek ivedi veya zorunlu giderler için avans vermek veya kredi açmak suretiyle ön ödeme yapılabileceği ve verilecek avansın üst sınırlarının merkezî yönetim bütçe kanununda gösterileceği ifade edilmiştir.

Ayrıca Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılan Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin "Ön ödemenin niteliği" başlıklı 3'üncü maddesinde;

"(1) Ön ödeme, kamu hizmetlerinin yerine getirilmesinde kesin ödeme öncesi avans veya kredi şeklinde yapılan ödemedir.

(2) Ön ödeme yapılabilmesi için;

a) İlgili kanununda öngörülmüş olması,

b) Ön ödeme yapılacak giderin, gerçekleştirme işlemlerinin tamamlanması beklenilemeyecek ivedi veya zorunlu giderlerden olması,

c) İlgili bütçe tertibinde ön ödeme karşılığı yeterli ödeneğin harcama biriminde mevcut olması ve bu ödeneğin, ön ödemenin mahsubu yapılanaya kadar saklı tutulması,

ç) Başbakanlık, Maliye Bakanlığı ve ilgili bakanlıklarca yayımlanan tasarruf tedbirleri ve uygulama talimatlarında belirtilen hususlara uyulması,

gerekir.

(3) Ön ödeme uygulamasının bir alım usulü olmaması sebebiyle ön ödeme yapılacak mal veya hizmet alımlarında, alımların idarelerin tabi oldukları ihale mevzuatı hükümlerine göre yapılması, mal alındığının veya hizmetin gerçekleştirildiğinin ihale mevzuatına uygun olarak görevlendirilmiş kişi veya komisyonlarca onaylanması gerekir. ”denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerine göre; avans şeklinde ödeme istisnai ve belli şartlarda kullanılması gereken bir ödeme yöntemi olup, sürekli bir ödeme yöntemi değildir. Giderin ilgili kanunlarda öngörülmüş olması, gerçekleştirme işlemlerinin tamamlanması beklenilemeyecek ivedi ve zorunlu bir gider olması, ilgili bütçe tertibinde yeterli ödeneğin olması durumunda avans şeklinde ödeme gerçekleştirilebilecektir. Bir giderin ivedi ve zorunlu olarak değerlendirilebilmesi için ihtiyacın giderilmemesi durumunda kamu hizmetinin aksaması gerekmektedir. Bu ödeme yönteminin ivedi ve zorunlu olmayan giderler için kullanılması harcamaların ön mali kontrol ve diğer kontrollere tabi tutulmadan yapılmasına sebep olacaktır.

Ayrıca avans verilmesi için gerekli şartlar oluşmuş olsa bile ihtiyacın mezkûr maddenin son fıkrasında belirtildiği üzere idarenin tabi olduğu ihale mevzuatı hükümlerine göre karşılanması gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde; İdarede 2022 yılı içerisinde 2.998.520,90 TL tutarında iş avansı ödemesi yapıldığı ve bazı giderlerin gerçekleştirme işlemlerinin tamamlanması beklenilemeyecek ivedi veya zorunlu giderlerden olmadığı halde avans şeklinde ödeme ile karşılandığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, bulguya katıldığını belirtmiş olup ivedi ve zorunlu olmayan ihtiyaçların avans şeklinde ödenmemesi konusunda işlem yapılacağını ifade etmiştir.

Sonuç olarak; İdare tarafından ivedi ve zorunlu olmayan ihtiyaçların avans şeklinde ödenmemesi gerekmektedir.

B- Bazı İş Avanslarının Mahsubunda Kanuni Süreye Uyulmaması

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde, verilen bazı iş avansları ve kredilerin süresi içerisinde mahsup edilmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun “Ön Ödeme” başlıklı 35'inci maddesinde, harcama yetkilisinin uygun görmesi ve karşılığı ödeneğin saklı tutulması kaydıyla, ivedi veya zorunlu giderler için avans vermek suretiyle ön ödeme yapılabileceği, maddenin devamında ise her mutemedin ön ödemelerden harcadığı tutara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri, ilgili kanunlarında belirtilmiş olması halinde avanslarda bir ay içinde muhasebe yetkilisine vermek ve artan tutarı iade etmekle yükümlü olduğu aksi halde süresi içerisinde mahsup edilmeyen avanslar hakkında 6183 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı ifade edilmiştir.

21.01.2006 tarih ve 26056 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik’in “Ön ödemelerde mahsup süresi ve sorumluluk” başlıklı 11’inci maddesinde de anılan Kanun’da yer alan düzenlemeye benzer ifadelere yer verilmiş olup, her mutemedin ön ödemelerden harcadığı tutara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri, ilgili kanunlarında ayrıca belirtilmemiş olması halinde avanslarda bir ay, kredilerde ise üç ay içinde muhasebe yetkilisine vermek ve artan tutarı iade ederek hesabını kapatmakla yükümlü olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan 25.12.2017 tarih ve 55 sıra No.lu Muhasebat Genel Müdürlüğü Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Genel Tebliği’nde; belirtilen sürede mahsup edilmeyen avansların, mahsup edilmesi gereken tarihten itibaren, 21.07.1953 tarih ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun’un 51’inci maddesi hükmüne göre hesaplanacak gecikme zammı ile birlikte, anılan Kanun hükümlerine göre ilgili mutemetten tahsil edileceği belirtilmiştir.

Kamu İdaresinin avans ve kredi işlemlerine ilişkin yapılan incelemede, yasal süresi geçtikten sonra mahsup edilen 92.720,10 TL tutarında iş avansının olduğu tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi cevabında, bulguya katıldığını belirtmiş olup mahsup süresinde kanuni süreye uygun olarak işlem yapılacağını ifade etmiştir.

İdarenin avans ve kredi işlemlerinde mevzuatta belirtilen süreye uygun olarak mahsup işlemlerini yapması gerekmektedir.

BULGU 15: Bütün Riskler Sigortasında Bazı Risk Kalemlerinde Muafiyet Oranlarının Yüksek Belirlenmesi

İdare tarafından gerçekleştirilen yapım işi ihalelerinde, yüklenici tarafından yaptırılan bütün riskler (all risk) sigortasında bazı risk kalemlerine %2'den fazla muafiyet uygulandığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "İş ve işyerinin sigortalanması" başlıklı 9'uncu maddesinde, yapım işlerinde yüklenicilerin; işyerlerindeki her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ile sözleşme konusu iş için, işin özellik ve niteliğine göre ihale dokümanında belirtilen şekilde, işe başlama tarihinden geçici kabul tarihine kadar geçen süre içinde oluşabilecek deprem, su baskını, toprak kayması, fırtına, yangın gibi doğal afetler ile hırsızlık, sabotaj gibi risklere karşı, geçici kabul tarihinden kesin kabul tarihine kadar geçecek süreye ilişkin ise kapsamı ihale dokümanında belirtilen genişletilmiş bakım devresi teminatını içeren sigorta yaptırmak zorunda olduğu ifade edilmiştir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin "İş ve işyerlerinin korunması ve sigortalanması" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasında;

"(3) Sigorta poliçesinde; idare işveren sıfatıyla, yüklenici işi gerçekleştiren sıfatıyla yer almalı, alt yüklenicilerin vereceği zararların da teminat kapsamı dahilinde olduğu belirtilmelidir. Kıymetlerin sigortalanmasında aşağıda belirtilen hususlar dikkate alınarak muafiyet ve koasürans uygulamalarına yer verilebilir:

(a)Tüm riskler için uygulanabilecek muafiyet oranı azami % 2'dir.

(b)Deprem, sel, su baskını, toprak kayması ve terör riskleri için uygulanabilecek koasürans oranı azami %20'dir. Bunun dışında kalan riskler için koasürans uygulanmaz.

(c)Muafiyet ve koasürans kısmına isabet eden hasarların karşılanması yüklenicinin sorumluluğundadır" hükmü getirilmiştir.

Yukarıda belirtilen düzenlemeden anlaşılacağı üzere muafiyet açısından uygulanabilecek azami oranın %2 olması gerekmektedir. Yapılan incelemede, 2021/336251, 2020/450816, 2022/528926 ve 2021/309381 ihale kayıt numaralı yapım işlerinin bütün riskler (all risk) sigorta poliçelerinde deprem muafiyeti, sel, su baskını, toprak kayması, terör riskleri ve diğer hasar kalemlerine ilişkin muafiyet oranının, %10 oranında düzenlendiği görülmüştür.

Kamu İdaresi cevabında, bulguya katıldığını belirtmiş olup söz konusu hususun düzeltilmesine ilişkin işlemlere başlanıldığını ifade etmiştir.

Sonuç olarak; sigorta poliçesinde muafiyet oranlarının %2'lik orandan fazla olması yüklenicinin nihai sorumluluğunu kaldırmamakla birlikte, karşılaşılabileceği riski artırması bakımından önem arz etmektedir. Dolayısıyla Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin ilgili hükmünde belirtildiği üzere, yapım işlerinde tüm riskler için uygulanabilecek muafiyet oranının azami %2 olması gerekmektedir.

BULGU 16: Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi

Mevduatlardan elde edilen faiz gelirlerinin brüt tutar üzerinden muhasebeleştirilmediği görülmüştür.

23.12.2014 tarih ve 29214 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Gayri safilik ilkesi" başlıklı 39'uncu maddesinde; gelir ve giderlerin, herhangi bir düzenleme veya standart ile aksi kararlaştırılmadıkça netleştirilmeden kaydedileceği ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Faaliyet sonuçları tablosu ilkeleri" başlıklı 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde; kamu idarelerinin faaliyetlerine ilişkin gelir ve gider işlemlerinin tahakkuk esasına dayalı olarak gelir ve gider hesaplarında izleneceği; gelir ve gider hesaplarının, bütçe ile ilgili olsun veya olmasın, genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri gereği tahakkuk eden her türlü gelir ve giderin kaydına mahsus olduğu ifade edilmiştir.

27.05.2016 tarih ve 29724 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 102-Banka Hesabının işleyişinin anlatıldığı 57'nci maddesinde; idarenin hesaplarının bulunduğu bankalarca tahakkuk ettirilerek banka hesabına aktarılan faiz tutarlarının bu hesaba, tevkifat tutarlarının ise 630-Giderler Hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

Banka hesap ekstreleri ve muhasebe kayıtlarına ilişkin yapılan incelemede; İdare tarafından faaliyet dönemi içinde toplam 5.778.378.74 TL tutarında brüt mevduat faiz geliri elde edildiği ancak bu gelirden yapılan 288.918,07 TL tutarındaki gelir vergisi kesintisi düşülerek net tutar üzerinden muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

Buna göre, tahakkuk eden faiz gelirlerinin stopaj kesintisi yapılmadan brüt tutar üzerinden 600.05.01.09.03 Gelirler Hesabında, buna ilişkin olarak stopaj yapılan vergi ve

benzeri giderlerin de 630.03.04.03.01 Vergi Ödemeleri ve Benzeri Giderler Hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Kamu İdaresi cevabında, bulguya katıldığını belirtmiş olup söz konusu hususun düzeltilmesine ilişkin işlemlere başlanıldığını ifade etmiştir.

Sonuç olarak; mevduat faizlerinin brüt tutar yerine net tutar üzerinden muhasebeleştirilmesi, 2022 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosunda 600.05.01.09.99 kodunda izlenen mevduat faizleri ve 630.03.04.03.01 kodunda izlenen vergi ödemeleri ve benzeri giderlerinin, 288.918,07 TL tutarında eksik gösterilmesine neden olmuştur.

BULGU 17: Kredi Kartı ile Yapılan Tahsilatların Mevzuatta Belirtilen Süre İçinde İdarenin Banka Hesabına Aktarılmaması

Bankaların kredi kartı ve internet bankacılığı üzerinden yapılan tahsilatların, 20 gün içerisinde İdarenin mevduat hesaplarına aktarılmadığı görülmüştür.

08.03.2019 tarih ve 30708 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği’nin “Uygulama ve kullanılacak araçlar” başlıklı 5’inci maddesinin üçüncü fıkrasında, kurumların faaliyetleri kapsamında yaptıracakları tahsilat ve ödeme işlemleri için yurt içinde yerleşik diğer bankaları ve Posta ve Telgraf Teşkilatı AŞ’yi de kullanabilecekleri, yurtiçinde yerleşik bankalar aracılığıyla kredi kartları ile yapılan tahsilatın ise azami 20 gün içerisinde ilgili kurumun kamu sermayeli bankadaki hesabına aktarılmasının zorunlu olduğu hükme bağlanmıştır.

23.09.2013 tarih ve 40 sayılı Yönetim Kurulu Kararı gereğince, KASKİ ile Vakıfbank Kayseri Şubesi arasında imzalanan sözleşmenin “Hükümler” başlıklı bölümünün 1’inci maddesinde, bankanın bütün kredi kartı ve internet tahsilatına 20 takvim günü bloke uygulayacağı, 2’nci maddesinde; bankanın P.O.S. makinesinden ve sanal P.O.S’tan yapılan tahsilatları 20 gün bloke tuttuktan sonra idarenin kullanım hesabına geçireceği ve gün sayısının piyasa koşulları göz önünde bulundurularak taraflarca yeniden belirlenebileceği, 5’inci maddesinde; protokolün süresinin imza tarihinden itibaren 1 yıl olduğu, 6’ncı maddesinde; protokolün sona ermesinden 1 ay öncesine kadar taraflardan biri diğerine yazılı olarak protokolün feshini ihbar etmediği takdirde bu protokolün kendiliğinden 1’er yıl süre ile uzayacağı hüküm altına alınmıştır.

Kamu idaresinin banka hesap ve kayıtları incelendiğinde, kredi kartı ve/veya internet

bankacılığı üzerinden tahsilat yapılan Vakıfbank Kayseri Şubesi ile İdare arasında geçmiş dönemde protokol yapıldığı ve bu protokolün yapıldığı tarihten itibaren 1'er yıl süre ile uzatılarak halen yürürlükte olduğu ve bloke gün sayısının taraflar arasından şifahen yapılan anlaşma ile 28 güne çıkarıldığı görülmüştür. Dolayısıyla söz konusu banka üzerinden yapılan kredi kartı ve internet bankacılığı tahsilat tutarlarının 20 gün içerisinde KASKİ'nin kullanım hesabına aktarılmadığı ve 28 gün bloke tutulduktan sonra hesaba geçtiği anlaşılmıştır.

Bu durumda, mevcut uygulama ile bankalar tarafından kredi kartı ve internet bankacılığı tahsilatları mevzuatta belirtilen azami 20 içinde gönderilmediğinden İdare tarafından söz konusu nakit değerlendirilememekte ve dolayısıyla elde edecek gelirden mahrum kalınmaktadır.

Kamu İdaresi cevabında, İdare ile bankalar arasında imzalanan protokol çerçevesinde kredi kartı ve internet bankacılığı ile yapılan tahsilatların Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği'ne uygun olarak 20 gün içerisinde hesaplara aktarıldığı ifade edilmiştir. Ancak söz konusu tahsilatların 20 gün içerisinde İdarenin banka hesaplarına aktarıldığına ilişkin kanıtlayıcı belge sunulmamıştır.

Sonuç olarak, Kurumun çalıştığı bankalarla yaptığı protokollerde, kredi kartı ve internet bankacılığı tahsilatlarının Kurumun kamu sermayeli banka hesaplarına aktarılacağı sürenin Yönetmelik'te belirtilen azami süreyi aşmayacak şekilde belirlenmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Güvence Bedellerinin Güncellenmemesi	2019	Kısmen Yerine Getirildi	Raporda Denetim Görüşünün Dayanakları Bölümünde "Bulgu 1: Güvence Bedellerinin Hatalı Güncellenmesi ve Güncel Rakamlarla Kayıtlarda Yer Almaması" başlığı ile yer almaktadır.
Vadeli Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutardan Muhasebeleştirilmesi	2019	Yerine Getirilmedi	Raporda Diğer Bulgular Bölümünde "Bulgu 16: Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi" başlığı ile yer almaktadır.
Taşınmaz Değer Tespit Çalışmalarının Tamamlanmaması	2019	Kısmen Yerine Getirildi	Raporda Denetim Görüşünün Dayanağı Bölümünde "Bulgu 2: Taşınmazlara İlişkin Kayıt ve Değer Tespit İşlemlerinin Tamamlanmaması" başlığı ile yer almaktadır.